

KUORTANEEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1.1. - 31.12.2022

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kunnan hallinto	6
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.1.5 Kunnan henkilöstö	11
1.1.6 Ympäristötekijät	12
1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat	13
1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä	13
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	14
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä	17
Sisäinen valvonta	17
Riskien hallinta	18
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	18
1.3.1 Tilikauden tulos	18
1.3.2 Toiminnan rahoitus	22
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	25
1.5 Kunnan kokonaistulot ja menot	27
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	28
1.6.1 Konsernirakenne	28
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	28
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä	29
1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	30
1.7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	34
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
2.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu	34
2.1.1 KUNNANHALLITUS	34
2.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA	38
2.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA	43
2.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	46
2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	48
2.3 Investointiosan toteutuminen	49
4.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu	51

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	52
3.1 Kunnan tuloslaskelma	52
3.2 Kunnan rahoituslaskelma	53
3.3 Kunnan tase	54
3.4 Konsernin tuloslaskelma	56
3.5 Konsernin rahoituslaskelma	57
3.6 Konsernin tase	58
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	60
4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	60
4.2 Konsernitiilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	60
4.4 Tuloslaskelman liitetiedot	61
4.5 Tasetta koskevat liitetiedot	63
4.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	63
4.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	67
4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	69
5. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	70
6. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	71
6.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos	71
6.1.1 Tuloslaskelmat	71
6.1.2 Rahoituslaskelma	74
6.1.3 Tase	75
6.1.4. Toimintakertomus 2022	76
6.2 Ateriapalvelu	78
6.2.1 Tuloslaskelma	78
7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	80
8. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT	82

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2022 oli sikäli valtakunnallisesti merkittävä, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut olivat viimeistä vuotta kuntien järjestettävänä ennen siirtymistään hyvinvointialueelle. Myös Etelä-Pohjanmaalla hyvinvointialueen rakentuminen oli tiiviissä valmistelussa, Kuortaneen osallistua myös sen työstämiseen kuntaa koskevilta osin. Muutos näkyi Kuortaneella toiminnallisesti eniten ravintohuollon yhtiön valmisteluna ja perustamisena loppuvuodesta 2022. Kokkaamo Ateriapalvelut Oy:n syntymisen taustalla oli sote-uudistuksen myötä eteen tulleet lainsäädännölliset esteet jatkaa sotelle ja sivistystoimelle tuotettavan ruoan valmistamista samoissa tiloissa. Ratkaisuksi muodostui molempien tuotannon siirtäminen yhteiseen yhtiöön, jossa kumppaneitamme ovat Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lisäksi Isojoen ja Soinin kunnat sekä Ähtärin kaupunki. Kunta ostaa yhtiöltä sivistystoimen ateriapalvelut. Kuortaneen kunnan palveluksesta helmikuussa 2023 toimintansa käynnistäneeseen yhtiöön siirtyi yhdeksän työntekijää.

Hyvinvointialueen käynnistyminen sai aikaan myös Kuusiokuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän toiminnan päättymisen ja yhtymän purkautumisen. Purkamisprosessi on teknisiltä yksityiskohdiltaan vielä käynnissä ja saadaan lopullisesti päätökseen kesällä 2023. Kuntayhtymän omistama terveysasema siirtyi kunnan hallintaan ja tiloissa toimii hyvinvointialue kunnan vuokralaisena, kuten muissakin kunnan omistamissa sote-kiinteistöissä. Vuokrasopimusten valmistelu vaati paljon työstämistä kuluneena vuonna. Sote-uudistuksen myötä henkilöstömuutos tapahtui myös kuraattorin osalta, joka siirtyi hyvinvointialueelle lainsäädännön muuttuessa.

Helmikuussa 2022 syttynyt Ukrainan sota oli toinen valtakunnallinen ja ennen kaikkea kansainvälinen tekijä, joka toi vaikutuksensa myös Kuortaneelle. Huhtikuussa kuntaan saapui 34 ukrainalaista, joille järjestettiin asunnot kunnasta. Kunnan tehtäväksi muodostui paljon avustavaa, neuvovaa ja palveluja järjestävää roolia, yhteistyötä tehtäessä esimerkiksi Seinäjoen vastaanottokeskuksen ja käynnissä olevan Welcome2EP-hankkeen kanssa. Peruskoulupalveluissa järjestettiin valmistavaa opetusta. Maahanmuuttoviraston kanssa tehtiin niin sanottu Kuntamalli-sopimus asumisen kulujen korvaamiseen liittyen. Ukrainalaisten hyvä työllistyminen oli positiivinen asia.

Koronapandemia näkyi vuoden aikana edelleen esimerkiksi sairasteluna, muttei enää aiheuttanut vuosien 2020 ja 2021 kaltaisia rajoitustoimenpiteitä. Vapaa-aikapalveluissa toiminta kyettiin palauttamaan koronaa edeltävälle tasolle, ja muun muassa erilaisia tapahtumia pystyttiin vuoden aikana järjestämään Kuortaneella onnistuneesti. Näistä mainittakoon esimerkkeinä kerran kolmessa vuodessa järjestettävä, paljon talkootyötä kysyvä Terwaviikko, Elofestivaalit sekä Kaatialan juhlaseminaari ja luontopäivä. Kuortane Games -yleisurheilukilpailut järjestettiin ensimmäistä kertaa Silver-tasoisina.

Merkittävä muutos kunnassa oli myös asuntojen vuokraustoiminnan keskittäminen käytännössä yhden toimijan hoidettavaksi. Kuntakonsernin sisällä opiskelija-asuntojen vuokrausta hoitanut Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja sulautui keväällä 2022 kunnan muuta vuokraustoimintaa toteuttaneeseen Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokraloihin, ja yhtiön nimeksi vaihtui Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot. Myöhemmin syksyllä pääosa kunnan suoraan omistamista vuokrakiinteistöistä siirrettiin apporttina kyseiseen yhtiöön. Muutos selkeyttää vuokraustoiminnan kokonaisuutta ja antaa vahvemmat hartiat toiminnan tulevaisuuden suunnitteluun.

Kunta valmisteli käytännössä koko vuoden ajan tiiviisti yhdessä Kuortaneen Urheiluopiston kanssa Uintikeskus-hanketta, joka toteutuessaan palvelisi samanaikaisesti uinnin valtakunnallisena harjoituskeskuksena sekä uimahallina. Kesäkuussa 2022 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa keskusta koskeva hankesuunnitelma, joka sisältää kunnan sitoutumisen hankkeeseen 3,0 milj. eurolla (37,5 %:lla). Syyskuussa 2022 perustettiin hanketta jatkossa käytännössä operoiva Kuortaneen Uintikeskus Oy, jossa kunnan omistusosuus on 19,9 %. Vuoden 2022 aikana suunniteltiin uintikeskuksesta niin sanotut L2-tason kuvat ja niiden pohjalta haettiin hankkeelle valtionavustusta, josta saadaan päätös keväällä 2023.

Toteutuakseen hanke tarvitsee Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän avustuksen, joka on myös kunnanvaltuuston joulukuussa 2022 tekemän päätöksen mukaisesti edellytys kunnan osallistumiselle keskuksen varsinaisen suunnittelun kustannuksiin. Varsinainen rakentamispäätös keskukselta tehdään erikseen, suunnittelun ja urakoinnin kilpailutuksen jälkeen.

Sivistystoimialan osalta Ruonan alakoulua koskien tehtiin vuoden merkittäviä päätöksiä. Kesäkuussa hyväksytyssä kouluverkkosuunnitelmassa linjattiin koulun opetustoiminnan päättyvän kesään 2025, mutta lopullinen päätös asiasta tehtävän syksyllä 2024. Sitten koulun oppilasmäärän laskun jatkuessa alettiin valmistella koulun perusopetuksen siirtämistä Alvarin kouluun ja vastaavasti kunnan esiopetuksen siirtämistä Alvarista Ruonalle, jolla saadaan väljennettyä tilallisesti Alvaria. Muutos sisällytettiin vuoden 2023 talousarvioon ja hyväksyttiin sivistyslautakunnassa alkaneen vuoden helmikuussa. Esiopetus toimii Ruonalla syyslukukaudesta 2023 kevätlukukaudesta 2025 loppuun.

Investoinneissa vuosi 2022 oli suunnitelman mukaisesti maltillisemmän toteuttamisen aikaa. Merkittävin kohde oli Keskustien ja Kirkkotien valtiolta kunnan haltuun siirtyminen, sekä teiden parantaminen kustannusten jakautuessa puoliksi kunnan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Kunnan osuudeksi parantamisesta jäi noin 230.000 euroa. Lisäksi Kirkkotien varteen välille Keskustie – Kirkon eteläinen parkkipaikka rakennettiin kunnan kustantamana kevyen liikenteen väylä (noin 264.000 euroa). Viime vuonna toteutettuina teknisinä investointeina voidaan lisäksi mainita esimerkiksi kunnantalon, kirjaston ja Kumajan lämmönvaihtimien ja kaukolämpölinjojen uudistaminen (noin 110.000 euroa) sekä uuden Heikkilän sillan valmistuminen, joka vihittiin käyttöön heinäkuussa 2022. Kokkaamo Ateriapalvelut Oy:tä pääomitetttiin yhtiön perustamisen yhteydessä 123.000 eurolla.

Vuoden 2022 toimintakulut olivat noin 29,5 miljoonaa euroa, kasvua vuoden 2021 tilinpäätökseen nähden noin 1,3 miljoonaa euroa. Sote-kulujen kasvu selittää noususta enimmäkseen osan. Toimintatuotot (noin 4,1 miljoonaa euroa) lisääntyivät edellisvuoteen nähden noin 800.000 euroa. Verotulot (noin 12,2 miljoonaa euroa) lisääntyivät noin 370.000 euroa, valtionosuudet (noin 16,0 miljoonaa euroa) taas kasvoivat noin 1,6 miljoonaa euroa. Vuosikatteen muodostui noin 2,9 miljoonaa euroa ja tilikauden tulokseksi noin 1,7 miljoonaa euroa. Tulos oli huomattavasti talousarvioon suunniteltua parempi, missä iso merkitys oli muun muassa valtion kertaluonteisilla korvauksilla ja valtionosuuskorotuksilla. Tilikaudelta muodostunut ylijäämä vahvistaa kunnan tasetta ja rakentaa tarpeellista puskuria tuleville vuosille. Positiivista oli myös kunnan lainamäärän kääntyminen laskuun. Tällä hetkellä lainaa on 2.566 euroa / asukas.

Kunnanvaltuusto hyväksyi syyskuussa uuden kuntastrategian, jossa strategisina päämäärinä ovat Kunnan vetovoiman vahvistaminen, Tasapainoinen kuntatalous, Laadukkaat palvelut eri-ikäisille, Yritysten toimintaedellytysten parantaminen sekä Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö. Vuosille 2022 – 2030 laadittu strategia antaa hyvät eväät tuleville vuosille, ja sitä edistetään muun muassa strategiasta johdettavien toimintaohjelmien kautta. Yksi näistä, aluekysymyksiin keskittyvä Strateginen aluesuunnitelma valmistui jo joulukuussa. Kuntastrategian ja aluesuunnitelman ohella tärkeänä vuoden aikana hyväksyttynä asiakirjana voidaan mainita esimerkiksi kunnan uunituore hankintaohje, joka valmistui myös joulukuussa.

Iso kiitos henkilökunnalle taas vuoden aikana tehdystä hyvästä työstä.

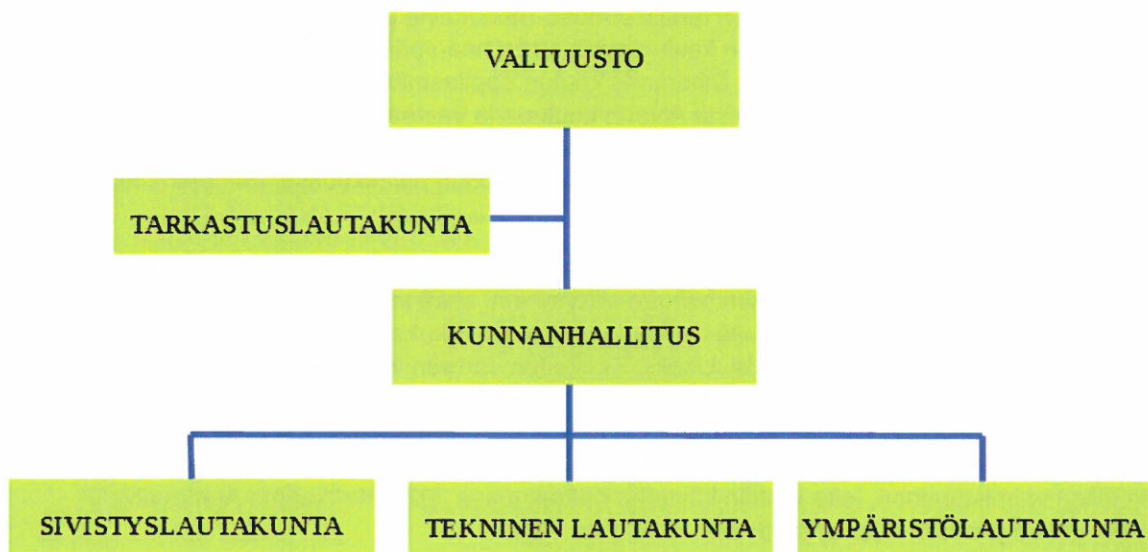

Teemu Puolijoki

kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto

Toimielinorganisaatio 31.12.2022

Toimielinten kokoonpanot 1.1.-31.12.2022

KUNNANVALTUUSTO

Suomen Keskusta	8
Kansallinen Kokoomus	6
Perussuomalaiset	4
Kristillisdemokraatit	1

Puheenjohtaja Ridanpää-Taittonen Annu KOK		
I varapuheenjohtaja Palomäki Seppo PS		
II varapuheenjohtaja Rantanen Jukka KESK		
Valtuutetut:	Lantela Antti, KESK	Sallila Ville, PS
Abdalla Ali, KOK	Lampinen Tauno, PS	Varila Riikka, KOK
Haapa-aho Anne, KESK	Lindhahl Tuija, PS	Yli-Hynnillä Antti, KESK
Honkala Pasi, KD	Mäki-Mustapää Eeli, KESK	Yli-Kuha Hanna, KESK
Laitila Arttu, KESK	Peltokangas Jaakko, KOK	Ylikantola Susanna, KESK
Laitila Rauno, KOK	Salimäki Juha-Matti, KOK	

KUNNANHALLITUS

Puheenjohtaja Haapa-aho Anne, KESK		
Varapuheenjohtaja Varila Riikka, KOK		
Jäsenet		
Lampinen Tauno, PS	Salimäki Juha-Matti, KOK	Ylikantola Susanna, KESK
Mäki-Mustapää Eeli, KESK	Santanen Alpo, KD	

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Puheenjohtaja Peltokangas Jaakko, KOK		
Varapuheenjohtaja Lindahl Tuija, PS		
Jäsenet		
Ala-Lahti Jari, KESK	Liesmäki Merja, KOK	Siljamäki Ulla, KESK
Kovaniemi Antti, PS	Ruismäki Virpi, KESK	

TKNINEN LAUTAKUNTA

Puheenjohtaja Yli-Hynnilä Antti, KESK		
Varapuheenjohtaja Abdalla Ali, KOK		
Jäsenet		
Haarajärvi Annika, KESK	Pesonen Nora, KOK	Virtaniemi Jyrki, KD
Lantela Antti, KESK	Salminen Annukka, PS	

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Puheenjohtaja Sallila Ville, PS		
Varapuheenjohtaja Laitila Arttu, KESK		
Jäsenet		
Kivimäki Johanna, KOK	Lampinen Kirsti, PS	Takala Jouni, KESK
Kiviniemi Mervi, KESK	Santanen Hannu, KOK	

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Puheenjohtaja Yli-Kuha Hanna, KESK		
Varapuheenjohtaja Palomäki Seppo, PS		
Jäsenet		
Immonen Heikki, KOK	Kuusisto Eila, KD	Sippola Mauno, KESK

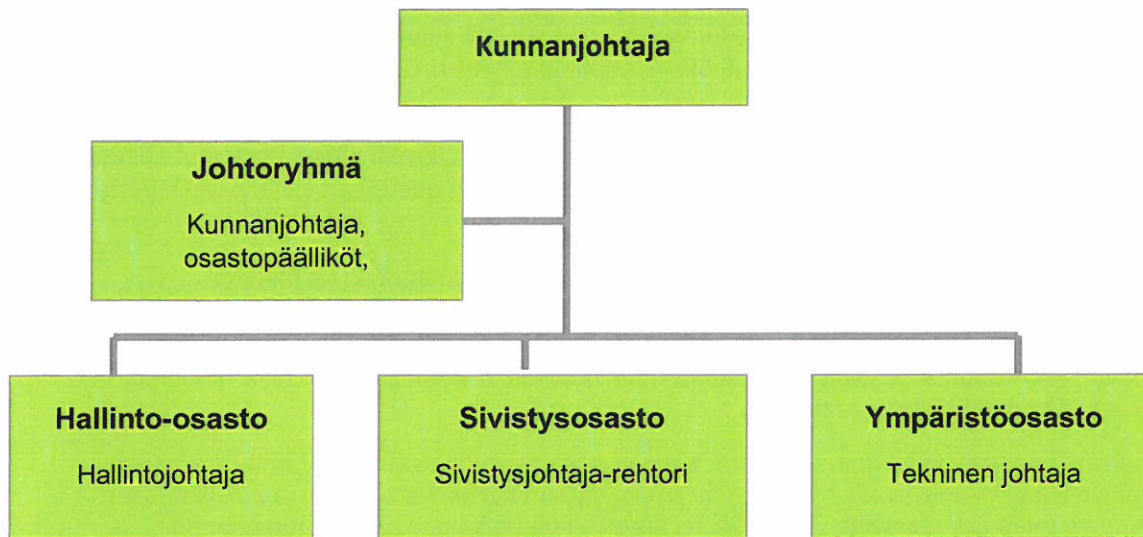
KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Puheenjohtaja Piironen Petra, KOK 28.2. saakka Kuha Sirpa, KOK 1.3. lukien		
Varapuheenjohtaja Kattelus Markku, PS		
Jäsenet		
Ilvola Martti, KESK	Eskeli Elina, KD	Kontola Veikko, SDP

Kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijät 2022

Kunnanhallitus:	Kunnanjohtaja
Sivistyslautakunta:	Sivistysjohtaja-rehtori, Kirjastonjohtaja-vapaa-aikavastaava
Tekninen lautakunta:	Tekninen johtaja
Ympäristölautakunta:	Rakennustarkastaja, Ympäristöpäällikkö

Virasto-organisaatio 31.12.2022

Tilivelvolliset viranhaltijat 2022

Virka	Viranhaltija
Kunnanjohtaja	Teemu Puolijoki
Hallintojohtaja	Jaana Salo
Elinkeinovastaava	Aapo Petäjäniemi
Sivistysjohtaja-rehtori	Sanna Koivisto
Kirjastonjohtaja-vapaa-aikavastaava	Katja Kyllönen
Lukion rehtori	Juha Virtanen
Liikuntasiihteeri	Tuomas Mikkola
Varhaiskasvatuspäällikkö	Merja Ahola
Tekninen johtaja	Martti Ranta
Kiinteistöpäällikkö	Arto Ojala
Palvelupäällikkö	Mari Virtaniemi
Rakennustarkastaja	Katja Karonen
Ympäristöpäällikkö	Jukka Kotola

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailmantalous elpyi voimakkaasti vuonna 2021 koronavuoden notkahduksesta. Venäjän helmikuussa 2022 aloittama laajamittainen hyökkäys Ukrainaun muutti kuitenkin talouden kehityskuvaa ja näkymiä etenkin Euroopassa. Patoutuneen kysynnän purkautuminen ja energian hintojen nousu sysäsivät inflaation liikkeelle vuonna 2021 ja hintojen nousuvauhti on kiihtynyt vuonna 2022 Venäjän hyökkäyssodan myötä.

Keskuspankit ovat nostaneet reippaasti ohjaukorkojaan inflaation taltuttamiseksi, mikä on johtanut myös lyhyiden markkinakorkojen nopeaan nousuun. Inflaatio, korkojen nousu ja yleisen epävarmuuden kasvu hidastivat maailmantalouden kasvua ja painoivat Euroopan taloutta taantumaan vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkuneljänneksellä.

Lokakuussa 2022 euroalueen vuosi-inflaatio oli 10,6 prosenttia. Ruuasta ja energiasta puhdistettu ns. pohjainflaatio oli 6,7 prosenttia. Energian hinta kohosi vuodessa 41,5 prosenttia. Inflaatio on hyvin eritahtista eri euroalueen jäsenvaltioissa vaihdellen yli 20 prosentista 7–8 prosenttiin. Ensi vuonna ennakoitun lievän taantumän ja korkeiden vertailutasojen ansiosta inflaation odotetaan hidastuvan, jollei energian hinnoissa tapahdu odottamattomia muutoksia tarjontaongelmien tai -rajoitteiden seurauksena.

Vuonna 2020 koronapandemia kasvatti voimallisesti valtion varainhankinnan tarvetta ja velan määrä kasvoi vuoden aikana yli 18 miljardilla eurolla. Velkaantuminen on myös tämän jälkeen jatkunut ripeänä. Velan määrä oli lokakuun 2022 lopussa lähes 139 miljardia euroa ja sen odotetaan valtiovarainministeriön syksyn ennusteen mukaan edelleen kasvavan.

Voimakkaasti kasvaneesta velkakannasta huolimatta valtionvelan korkomenot olivat pitkään laskusuunnassa. Tämä johtui elvyttävästä rahapolitiikasta, joka piti markkinakorot erittäin alhaisella tasolla usean vuoden ajan. Nyt rahapolitiikka on kuitenkin viimeisten kuukausien aikana muuttunut nopeasti kiristävämpään suuntaan, mikä on nostanut huomattavasti markkinakorkoja ja korkomenot tulevatkin lähivuosina merkittävästi nousemaan.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempaan kahteen vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina, vuoteen 2022 osuu paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä. Kuntatalouden kulut kasvoivat noin 5 %. Kulukehitys todennäköisesti vielä nousee tästä johtuen osasta puuttuvia sote-kuntayhtymien laskutuksia.

Korona aiheutti vuonna 2022 edelleen kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita. Energiakustannukset nousivat noin 8 %.

Ripeä talouskasvu ja odotettua vahvempi työllisyyskehitys näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi 7 %, kunnallisvero 5 % ja kiinteistövero yli 6 %. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. (Kuntaliitto 8.2.2023: Kuntatalousvuosi 2022 vahva vain paperilla – taustalla poikkeustekijät)

Kuortane kuuluu Kuusiokuntien seutukuntaan, jossa työttömiä työnhakijoita joulukuussa 2022 oli 556 henkilöä. Kuortaneella työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2022 69 henkilöä, joka on 4,7 prosenttia työvoimasta. Lukema on Etelä-Pohjanmaan maakunnan pienin (keskiarvo maakunnassa 7,5 prosenttia). (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, TE-palvelut: Etelä-Pohjanmaa työllisyyskatsaus, joulukuu 2022).

Kuortaneen asukasmäärä 31.12.2022 (3.438 henkilöä) väheni 90 henkilöä edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2022 aikana kunnan asuntoyhtiöitä Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokrataloja ja Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumajaa koskien tapahtui muutoksia, kun Koulumaja sulautui Vuokrataloihin. Sulautumisen jälkeen Vuokratalot vaihtoi nimekseen Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot. Myöhemmin kuluneen vuoden aikana kunta siirsi suoraan omistamansa vuokra-asunnot Vuokratalot I ja II, Kumaja ja Kotikangas apporttina yhtiölle. Näin kuntakonsernin asuntojen vuokraustoiminta keskitettiin asuntoyhtiön toiminnaksi.

Sote-uudistuksesta johtuen kunnassa tuotettava ravintohuolto sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sivistystoimeen ei voinut jatkaa keskitetysti samoissa tiloissa tilanteessa, jossa sote-ravintohuolto siirtyi hyvinvointialueen toiminnaksi. Vuoden aikana jouduttiinkin miettimään tulevaisuuden ratkaisuja asian osalta. Yhteistyössä Isojoen ja Soinin kuntien, Ähtärin kaupungin sekä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa perustettiin marraskuussa 2022 ateriapalveluyhtiö Kokkaamo Ateriapalvelut Oy, jolle siirrettiin kunnan kaikki ravintohuoltotoiminta ja jolta kunta sote-uudistuksen toteuduttua ostaa in-house –periaatteella sivistystoimen ateriapalvelut.

Yhtiö käynnisti toimintansa 1.2.2023. Kuortaneen kunnan omistusosuus yhtiöstä on 19,9 %. Yhtiöön siirtyi kunnasta kahdeksan ravintopalvelutyöntekijää sekä palvelupäällikkö.

Kunta valmisteli vuoden aikana Kuortaneen Urheiluopistosäätiön kanssa niin sanottua uimavalmennuskeskus-hanketta. Hankkeen hankesuunnitelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13.6.2022 § 39, ja syksyllä perustettiin kunnan ja Urheiluopiston yhdessä omistama Kuortaneen Uintikeskus Oy (kunnanvaltuusto 26.9.2022 § 55). Vuoden lopulla kunta teki päätöksen osallistumisesta keskuksen suunnittelukustannuksiin, mikäli hankkeelle myönnetään valtionavustus (kunnanvaltuusto 16.12.2022 § 71).

Venäjän hyökättyä Ukrainaan Kuortaneen kuntaan saapui huhtikuussa 2022 34 ukrainalaista, jotka majoittuivat Kiinteistö Oy Kuortaneen Asuntojen vuokra-asuntoihin. Kunta tuottaa tilapäistä suojelua saaville ukrainalaisille majoitus- ja ohjauspalveluita Maahanmuuttoviraston kanssa tehdyn niin sanotun kuntamalli-sopimuksen kautta.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstövoimavaroja koskevat laskelmat noudattelevat uutta vuoden 2022 alusta voimaan tullutta Kuntatyöntantajien kunnille antamaa yhteistä suositusta. Näin ollen edellisen vuoden tiedot eivät kaikilta osin ole vertailukelpoisia.

Kunnan henkilöstömäärä toimialoittain 2022 vuoden viimeisenä päivänä oli yhteensä 194 henkilöä. Tästä vakinaisen henkilöstön määrä oli 145 ja määräaikaisia 49. Henkilötyövuosina laskettuna henkilöstöä on ollut yhteensä 176. Tästä vakinaisia 126 ja määräaikaisia 50.

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaakin paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstön lukumäärä.

Toimiala	31.12.2022			Henkilötyövuodet		
	vakinaiset	määräaik.	yht.	vakinaiset	määräaik.	yht.
Hallinto	10	0	10	8,63	0,18	8,81
Sivistys	94	42	136	79,77	39,8	119,57
Tekninen	37	8	45	35,36	9,69	45,1
Ympäristö	3	0	3	2,22	0,25	2,47
Yhteensä	145	49	194	126	50	176

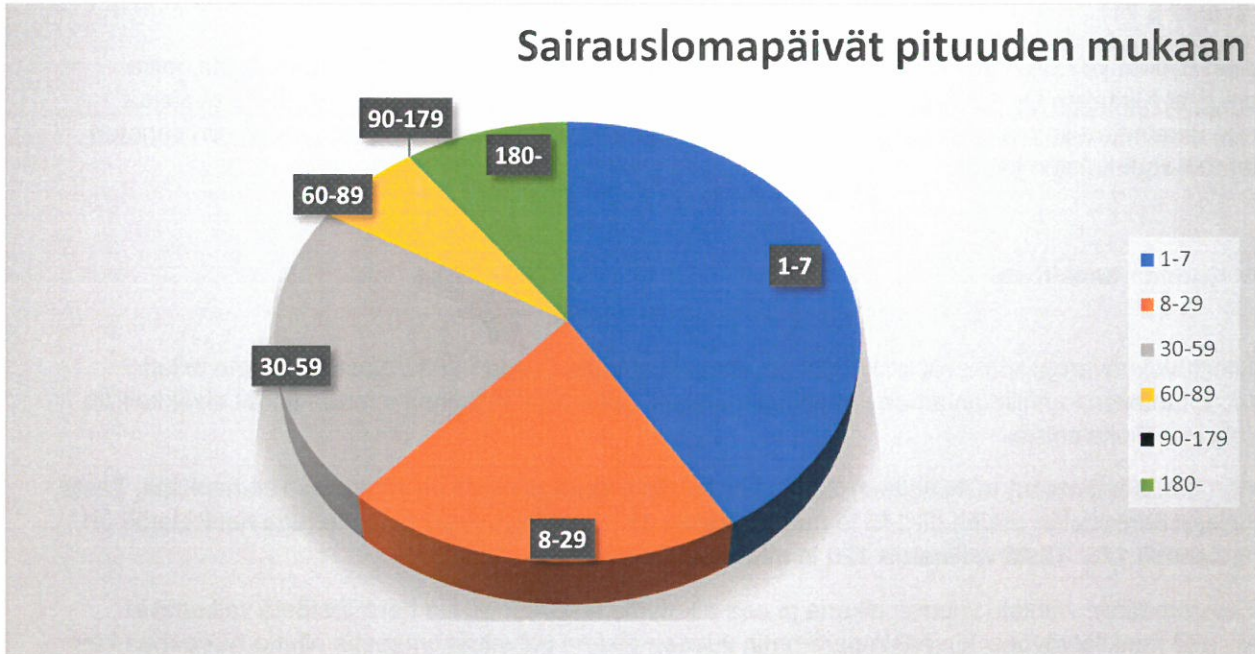
Kunnan työntekijöiden palkallisia sairauspoissaoloja kertyi vuonna 2022 yhteensä 2867 kalenteripäivää, mikä on keskimäärin 15 kalenteripäivää / henkilötyövuosi. Palkattomia kalenteripäiviä on kertynyt 487 pv, mikä on noin 2,8 päivää /henkilötyövuosi.

Sairauspoissaoloprosentti lasketaan sairauspoissaolojen osuutena teoreettisesta säännöllisestä työajasta: Sairauspoissaoloaika (pv) / koko henkilöstön teoreettinen säännöllinen työaika (pv) x 100 = sairauspoissaolo %. (Teoreettinen työaika on laskettu vähentämällä kalenterivuoden päivistä lauantait, sunnuntait ja työaika lyhentävät arkipyhät. Määräaikaisen henkilöstön teoreettinen työaika on laskettu palvelussuhteen ajalta.)

	%
Sairauspoissaoloprosentti	7
0 päivää sairastaneet (%-osuus henkilöstöstä)	49,7

Nolla päivää sairastaneiden prosenttiosuus on laskettu koko vuoden aikana palvelussuhteessa olleesta henkilömäärästä (ei palvelussuhteiden lukumäärästä).

Sairauslomapäivät jaoteltuna poissaolon pituuden mukaan %

Yhteistoiminta- ja työsuojelutoimikunta on kokoontunut vuonna 2022 kaksi kertaa ja käsitellyt 15 asiakohdtaa.

Kunnan henkilöstölinjauksessa, joka on laadittu erikseen, on laajemmin henkilöstöä koskevat tiedot.

1.1.6 Ympäristökijät

Kuortaneen kunnassa ympäristösuojelun viranomaistehtävät on määrätty ympäristölautakunnalle ja sen alaiselle viranhaltijalle.

Kunta on mukana ilmastostrategiaan liittyvässä ns. Kestävät-yhteistyössä Alavuden, Lapuan, Kauhavan ja Kurikan kaupunkien kanssa. Valtaosa alueemme kasvihuonekaasupäästöistä muodostuu maataloudesta ja liikenteestä.

Kiinteistöjen saneeraus, energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvien energiamuotojen suosiminen tarjoavat parhaimmat mahdollisuudet päästövähennysten toteuttamiseen. Myös kunnan investointihankkeisiin on sisällytetty kestävä kehityksen tavoitteita, mm. uuden alakoulun suunnittelussa on huomioitu käytön ekologisuus ja toimintavarmuus.

Ilmastonmuutoksesta johtuvat säätilan ääri-ilmiöt (sähkönjakeluun vaikuttavat myrskyt, äkilliset rankkasateet, pitkät sateettomat jaksot jne.) aiheuttavat sen, että esim. tulvia voi esiintyä kevään lisäksi myös muina vuodenaikoina. Äkilliset rankkasateiden aiheuttamat kesätulvat saattavat aiheuttaa ongelmia etenkin pienissä vesistöissä, kuten Kaarankajoessa. Tulvat aiheuttavat myös voimakasta ravinnekuormitusta vesistöihin.

Pitkät sateettomat jaksot saattavat vastaavasti aiheuttaa yksityisten kiinteistöjen talousvesikaivojen kuivumista ja pitkään jatkuessa myös tärkeiden pohjavesialueiden pohjaveden pinnat lähtevät laskuun.

Talvikuukausien lämpötilojen ja sadannan voimakas vaihtelu kuormittaa osaltaan tieverkkoa ja aiheuttaa haasteita mm. liukkauden torjunnassa, tierumpujen jäätymisessä jne.

1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenten, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien, kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijän on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään sidonnaisuusrekisteriin, jota valvoo tarkastuslautakunta. Lautakunta seuraa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista, tarkastaa tiedot ja saattaa ilmoitukset vuosittain valtuustolle tiedoksi.

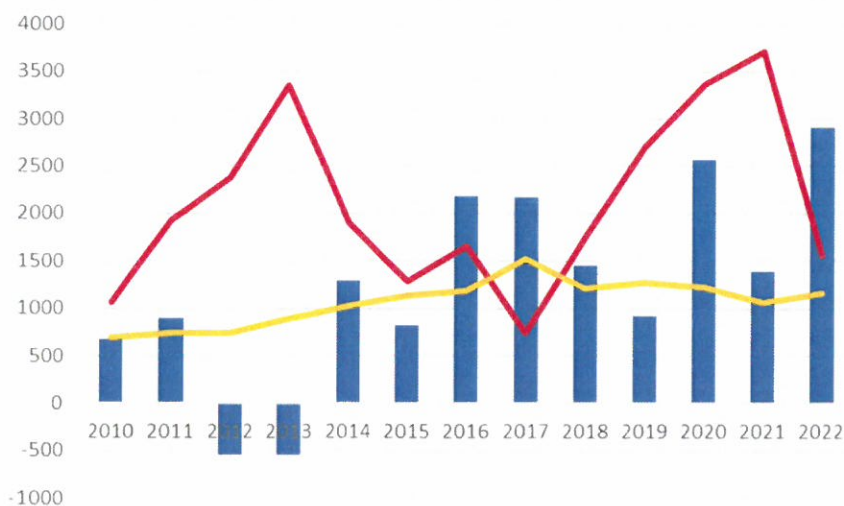
Kunnanvaltuusto hyväksyi 8.10.2018 § 33 Kuortaneen kunnan sisäisen valvonnan ohjeen, jonka mukaan hankintojen suorittamisessa noudatetaan voimassa olevien lakien lisäksi kunnanhallituksen 19.12.2022 § 264 hyväksymää Kuortaneen kunnan hankintaohjetta.

Kuortaneen kunnassa on kunnanhallituksen hyväksymä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka kulmakivinä on tasa-arvo, yhteinen päämäärä, osaamisen ja aktiivisuuden huomioiminen sekä asiakaspalveluasenne. Sen tarkoituksena on esittää ne tavoitteet ja toimenpiteet, joilla voidaan edistää työyhteisön yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa työhyvinvointia ja edistää työhön sitoutumista kunnan palveluksessa.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2022 hyvä tulos 1.746.677,40 euroa selittyy myyntituottojen kasvulla ja valtion maksamilla poikkeuksellisilla kertaerillä sekä edellisvuosia selvästi suuremmilla valtionosuuksilla.

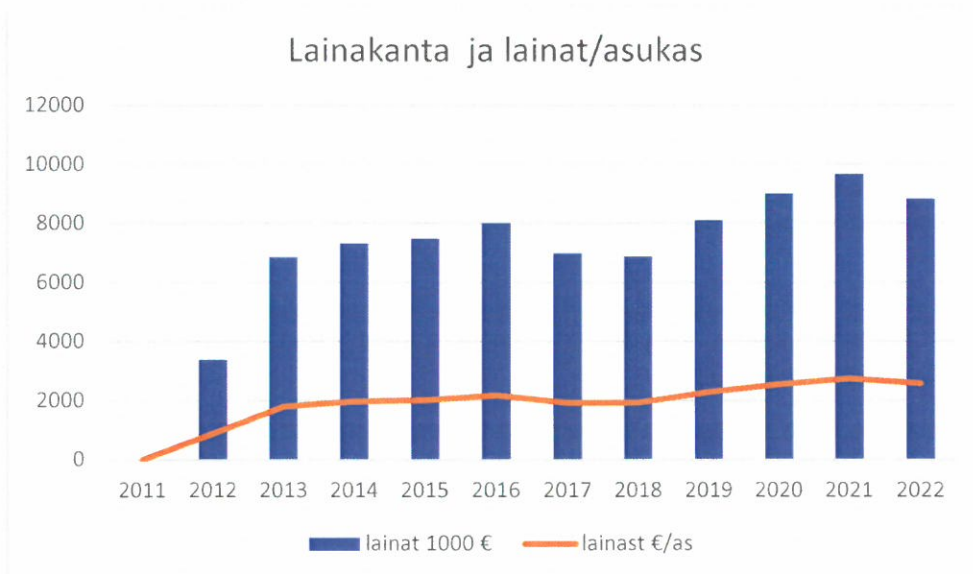
Näin taseen ylijäämäksi muodostui 31.12.2022 tilanteessa 7.426.252,25 euroa.

Vuosikate (sin) / nettoinvestoinnit (pun) / poistot (kelt) 1000 €

Pitkällä aikavälillä kunnan nettoinvestoinnit ovat ylittäneet vuosikatteen määrän kahta aiempaa vuotta lukuun ottamatta. Tällöin investoinnit on jouduttu rahoittamaan lainarahoituksella siltä osin, kun investointien määrä on ylittänyt vuosikatteen. Nyt kuitenkin vuoden 2022 tulorahoitus riitti kattamaan nettoinvestoinnit minkä lisäksi myös lainoja saatiin lyhennettyä 837.886 euroa. Kunnan korollinen vieras pääoma oli vuoden lopussa 8.822.262 euroa. Asukasta kohden laskettuna tämä on 2566 euroa.

Viimeisen 10 vuoden aikana nettoinvestoinnit (v. 2013-2022) ovat olleet yhteensä yli 22 milj. euroa. Kunnan velkamäärä vastaa n. 40 %:a investointien määrästä.

Vuoden 2023 alusta sotepalveluiden siirtyessä hyvinvointialueiden vastuulle muuttuu kuntien rahoituksen pohja oleellisesti. Uudistuksen yhteydessä runsas puolet kuntasektorin käyttömenoista siirtyy hyvinvointialueille. Samalla kunnille tillettävää verorahoitusta alennetaan vastaavasti.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Syksyn 2021 arviointitilanteessa on käyty läpi edellisessä arvioinnissa havaitut riskit ja etenkin niihin kohdistuneiden toimenpiteiden vaikutus riskitasoon. Myös tarkastelujaksolla mahdollisesti havaitut uudet riskit on otettu mukaan arviointiin.

Vuonna 2020 alkanut koronapandemia jatkui edelleen vuonna 2022 ja loi riskivaikutuksensa kunnan toimintojen toteutumiseen. Korona näkyi henkilöstön ja oppilaiden sairasteluna, mutta harrastustoiminnan tauotusta tai muita suojautumiseen liittyviä toimenpiteitä ei enää jouduttu tekemään.

Helmikuussa 2022 käynnistynyt Ukrainan sota luo maailmanlaajuisia vaikutuksia, ja luo varautumistarpeita myös Kuortaneen kuntaan. Toiminnallisen varautumisen kysymysten (esimerkiksi kyberhyökkäykset, sähkökatkot, sotilaallinen uhka) ohella sota aiheuttaa taloudellista riskiä esimerkiksi inflaation ja korkotason nousun muodossa.

Vuonna 2021 aikana jätettiin Vaasan hallinto-oikeuteen valitus kunnanvaltuuston 16.11.2020 päätöksestä § 53; Kuortaneen kunnan ja Antti Yli-Hynnin välinen kauppakirja. Asiaan tuli ratkaisu vuonna 2022 hallinto-oikeuden hylätessä valituksen.

Vuonna 2021 valittiin Vaasan hallinto-oikeuteen kunnanvaltuuston päätöksestä 18.6.2021 § 32 Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaava, enintään 8 kpl 4.0-5.0 MW tuulivoimalaa tai 30 MW tuulipuisto /

hyväksyminen. Asia oli kesken vuoden 2022, mutta siihen tuli ratkaisu alkuvuodesta 2023 hallinto-oikeuden kumotessa kunnanvaltuuston päätöksen. Myös Sarvinevaa koskevasta uudesta päätöksestä Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaavan 2 ehdotuksen hyväksyminen (kv 30.1.2023 § 3) on valitettu hallinto-oikeuteen.

Taloudelliset riskit

Kunnan tulojen, erityisesti verotulojen, heikkoon kehittymiseen liittyvä riski on pysynyt ennallaan, se tunnistetaan ja huomioidaan kunnan toiminnassa.

Inflaation kiihtymisen aiheuttamana korkoriskin todennäköisyys on kasvanut. Talouden seuranta ja raportointi on säännömukaista. Myös tytäryhtiöiden raportointiin on kiinnitetty huomiota.

Suurin luottoriski on Verkko-osuuskunta Kuuskaistan saneerausohjelmaan sisältyvä yli 900 000 euron velka. Ohjelman mukaan velka maksetaan pääosin saneerausohjelman viimeisenä vuonna 2026 kerralla kokonaan. Muut luottoriskit kohdistuvat lähinnä kunnan myöntämiin takauksiin eri yhteisöille. Lisäksi kunnalla on antolainasaamisia, joista merkittävä osa on omalta tytäryhtiöltä, joka harjoittaa vuokraustoimintaa ja mikäli täyttöaste pysyy hyvänä, se tulee suoriutumaan velvoitteistaan.

Vuoden 2023 alusta toteutunut sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus luo tietyn riskin sen osalta, mitkä tulevat olemaan uudistuksen vaikutukset kunnan talouteen tulevina vuosina. Kunnan budjetista on sotien myötä poistunut sen suurin menoerä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset, mutta toisaalta myös tuloja verojen ja valtionosuuksien muodossa on poistunut merkittävästi. Riskiä hallitaan aktiivisella seurannalla ja kyvyllä reagoida muutoksiin tarvittaessa nopeastikin.

Sote-uudistuksen ohella muutenkin valtion taloustilanteen mahdolliset vaikutukset esimerkiksi valtionosuusleikkauksina ja alueellisen rahoituksen vähenemisenä nähdään riskinä. Riskiä hallitaan kunnan edunvalvontatavoitteiden laajalla viestimisellä keskeisille päättäjille. Toisaalta EU:n tulevalle rahoituskaudelle Etelä-Pohjanmaalle on osoitettu merkittävästi julkisia kehitysvaroja, mikä osaltaan parantaa alueellisen rahoituksen tilannetta ja pienentää näin siihen kohdistuvaa riskiä.

Toiminnalliset riskit

Kunnan toiminnoissa on varauduttu koronapandemiaan kaikilla sektoreilla, ja kunnassa tartuntamäärä onkin pysynyt varsin pieneenä.

Tietoturvaan ja tietosuojaan liittyen kyberhyökkäyksen mahdollisuus on kasvanut esimerkiksi käynnissä olevan Ukrainan sodan myötä. Mahdollisuus hyökkäykseen tunnistetaan ja siihen varaudutaan huolehtimalla palomuurien ja virustorjunnan ajantasaisuudesta. Myös kulunvalvonta ja henkilöstön koulutus ovat tärkeitä asioita. Koulutuksella parannetaan henkilöstön osaamista tietoturvaan ja siihen kuuluvien riskien tiedostamiseen liittyen.

Asiakirjahallinnon uudistus on parantanut tiedon säilymistä, oikeellisuutta, saatavuutta ja eheyttä. Digitalisaatio ja valtiovallan taholta tulleet uudet vaatimukset verottavat nykyistä henkilöstöresurssia ja tämän tehtäväkokonaisuuden päävastuullinen henkilöstöresurssi puuttuu tällä hetkellä kokonaan.

Henkilöstöresurssien haavoittuvuus sairastumisten tms. johdosta tiedostetaan ja kehitetään sijaisjärjestelyjä. Tärkeää on myös työnantajan taholta henkilökohtaisen kunnan ja terveyden tukeminen, jota toteutetaan esimerkiksi E-passi -käytännön kautta ja muulla työhyvinvoinnin vahvistamisella. Houkutteleva rekrytointi parantaa ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta asiantuntijatehtäviin, jota voidaan edesauttaa muun muassa uusien rekrytointipalveluiden käyttöönotolla. Kuntastrategian mukaisesti myös henkilöstön osaamiseen panostamisella ja suunnitelmallisella johtamisella on tärkeä roolinsa asian osalta.

Kirjaston ja kunnantalon läheisyydessä on liikenneturvallisuuden kannalta parannettavaa. Samoin yhteiskouluun liittyen tiedostetaan riski liikennevälineiden kasvun aiheuttamaan riskiin. Parkkipaikkojen riittävyyteen ja oikein sijoittamiseen tulee kiinnittää huomiota.

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminnassa tärkeää on energian saannin turvaaminen. Porrasojalla vesisäiliötilavuutta on riittävästi, samoin tukkuvesitoimittajalla on tarpeelliset varavoimalähteet. Vesijohtoverkoston saastumisen ehkäisemiseksi takaiskuventtiilejä lisätään pumppaamoihin edelleen, ylä- ja alavesisäiliöitä tarkastetaan ja puhdistetaan säännöllisesti. Lyhytaikaisiin sähkökatkoksiin liittyen kunnalle on hankittu varavoimakoneita, varastoja läpikäydään säännöllisesti varaosien saatavuuden turvaamiseksi.

Hyvinvointialueen 3+1 -vuodeksi vuokraamien kunnan kiinteistöjen tulevaisuus kyseisen siirtymäajan jälkeen muodostaa tietynasteisen epävarmuustekijän tulevaisuudessa. Myös palvelusopimuksen jatkokon vuoden 2025 jälkeen tai sen sisällön merkittävään muuttumiseen liittyy tiettyä epävarmuutta, joka on syytä tiedostaa. Niin kiinteistöjen vuokrauksen kuin palvelusopimuksen jatkonkin kannalta kunta voi pienentää niihin liittyvää riskiä luomalla ja säilyttämällä hyvän ja tiiviin yhteistyön niin hyvinvointialueen kuin Kuusiolinna Terveys Oy:nkin kanssa.

Strategiset riskit

Työllisyyskehitys on pysynyt pandemiasta huolimatta hyvänä. Matala työttömyys näkyy osaavan työvoiman saatavuuden haasteina, jotka aiheuttavat yritykselle kasvun esteitä. Riskiä voidaan hallita esimerkiksi työperäisen maahanmuuton edistämällä ja kotouttamiseen panostamisella.

Työelämän muutokseen liittyvät riskit voidaan kääntää myös mahdollisuuksiksi. Etätöiden lisääntyminen, monipaikkainen asuminen, sujuva sekä turvallinen arki pienillä maaseutupaikkakunnilla, kuten Kuortaneella, voidaan nähdä mahdollisuutena. Tämä mahdollisuus tulee tiedostaa ja sitä tulee korostaa etenkin kuntamarkkinoinnissa.

Ukrainan kriisin myötä maailmanpoliittisen tilanteen muututtua riskinä voidaan tunnistaa myös kansainvälisen finanssi-, talous- tai rahoituskriisin mahdollisuus sekä sen vaikutukset paikallisiin investointeihin ja työllisyytilanteeseen. Riskiä hallitaan yritysten stressikyvyn parantamisella, kansainvälisyysosaamisella sekä myynnillisyyden kehittämällä.

Riskinä tulevaisuuden osalta tunnistetaan myös tilanne, jossa isot työllistävät yritykset lopettaisivat toimintansa tai siirtäisivät toimintaansa muualle tai menettäisivät investointimahdollisuuksiaan esimerkiksi suuren alueellisen alihankkijan seurauksena. Riskiä hallitaan muun muassa aktiivisella työllä yrittäjämönteisen ilmapiirin vahvistamiseksi, tiiviillä yhteydenpidolla yritysten kanssa, kasvuhakuisten yritysten tunnistamisella sekä yritysten stressikyvyn edistämällä.

Kunnan asuntotarjonnan tulee vastata sille asetettavaan kysyntään. Asuntotuotannon turvaamiseen tulee kiinnittää jatkossa yhä enemmän huomiota. Myös markkinoinnin kautta pystytään vahvistamaan kunnan veto- ja pitovoimaa. Riskinä nähdään tilanne, ettei kunnan asuntotarjonta ja vetovoima riitä houkuttelemaan riittävästi väestöä kunnasta poismuuttavien tai eläköityvien tilalle, mikä aiheuttaa nettomuuttotappiota ja työvoiman määrän heikkenemistä.

Kunnan strategisena tavoitteena olevaan liikkumisen mahdollisuuksien kehittämiseen vaikuttaa osittain valtion suhtautuminen aihepiiriin kuuluvien hankkeiden avustamiseen. Mikäli näihin ei erilaisia avustuksia ole saatavissa, luo tämä suurempaa tarkastelutarvetta kunnan taloudellisiin mahdollisuuksiin hankkeiden ainoana rahoittajana.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät mm. henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Vapaaehtoisten vahinkovakuutusten ja lakisäätöisen tapaturmavakuutuksen osalta kunnan sopimuskumppani on OP-Pohjola. Vahinkoriskeihin on varauduttu kehittämällä henkilöstön perehdytystä ja lisäämällä koulutusta.

Kunnan rakennettuun omaisuuteen ikääntymisestä, luonnonvoimista tai ilkeistä johtuvia vahinkoriskejä hallitaan säännöllisellä seurannalla ja suunnitelluilla korjaus- ja saneeraustoimenpiteillä. Myös turvallisuussuunnitelmien ajantasaisuudella on tärkeä merkityksensä.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa luvussa 10 on määritelty kunnanhallituksen, lautakuntien ja viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut. Kuortaneen kunnan uudet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohjeet on hyväksytty kunnanvaltuustossa 8.10.2018. Kunnan Konserniohjeeseen (kvalt 12.11.2018) sisältyvät tytäryhtiöiden riskienhallintaa koskeva ohjeistus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä selkeyttää seuranta ja raportointia seuraavat seikat huomioiden

- vaikuttavuus ja tuloksellisuus,
- raportointi ja tiedon oikeellisuus
- toiminnan laillisuus ja johdon ohjeiden noudattaminen
- resurssien ja omaisuuden turvaaminen.

Esimiehet ovat ohjeistaneet alaistaan henkilöstöä.

Riskiarviointia on suoritettu kaikilla sektoreilla ohjeen mukaista luokitusta apuna käyttäen. Tunnistetut riskit on arvioitu ja kirjattu ylös. Merkittävimpien riskien hallitsemiseksi on mietitty toimintatavat ja vastuutahot. Seuranta suoritetaan vähintään vuosittain tai tarvittaessa erillisen seurantasuunnitelman mukaan.

Sisäinen valvonta

Taloustarvion ja tavoitteiden toteutumista ja tuloksellisuutta sekä kuntastrategian toteutumista seurattiin osavuositarkastuksien yhteydessä, jotka vietiin myös valtuuston käsiteltäväksi. Lisäksi vuoden 2022 talousarviomuutoksia käsiteltiin kunnanvaltuustossa 23.5.2022 § 22 ja 24, 13.6.2022 § 41, 42 ja 43, 29.8.2023 § 50, 26.9.2023 § 55 ja 16.12.2022 § 75, 76, ja 77 sekä 13.3.2023 § 11, 12 ja 13. Investointihankkeista on raportoitu kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ohjeen mukaisesti. Kuntalain mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa.

Sisäisen valvonnan ohjeen mukaiseen laskujen kierrätys- ja hyväksymismenettelyyn on kiinnitetty erityistä huomiota ja hyväksyjät on nimetty toimialoittain käyttötalousuunnitelmien hyväksymisen yhteydessä.

Hallintosäännössä on määräykset kunnan päätöksenteko- ja kokousmenettelyistä. Tehtyjen päätösten oikeellisuutta valvottiin siten, että toimielimen pöytäkirjat on toimitettu kunnanhallitukselle ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat asianomaiselle toimielimelle. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu virheitä tai rikkomuksia.

Häiriötilanteiden aikaista toimintaa varten on nimetty valmiusjohtoryhmä, joka päivittää kunnan valmiussuunnitelmaa. Myös EU:n tietosuojasetuksen säännökset ja tietoturva on otettu osaksi jokapäiväistä toimintaa.

Kunnan vakuutuksia hoitaa kilpailutuksen kautta valittu meklaritoimisto, Söderberg & Partners ja vakuutusyhtiönä on OP Pohjola.

Riskien hallinta

Riskien hallinnan ohjeessa riskit on luokiteltu neljän pääotsikon alle seuraavasti auttamaan riskien tunnistamista;

- Toiminnalliset riskit (toiminta, henkilöstö ja juridinen vastuu)
- Strategiset riskit (toimintaympäristö, hallintomalli ja johtaminen, palvelujen kehittäminen)
- Taloudelliset riskit (tulevaisuuden kuntatalous, tasapainoinen talous, rahoitus)
- Vahinkoriskit (ympäristö, omaisuus, palvelutoiminnan turvallisuus)

Henkilöstö ja esimiehet ovat tulosyksikkö- / tulosaluekohtaisesti arvioineet ja raportoineet havaitsemiaan riskejä laajasti hyväksytyyn riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Tunnistetut riskit on pisteytetty arvioimalla sen todennäköisyys ja vaikutukset. Arvioinnin tulokset raportoidaan toimielimille ja kunnanhallitukselle.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tehdään aktiivisesti, niin että se on jatkuva prosessi kunnan ydintoimintojen rinnalla.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, kuinka tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Riittävyys osoitetaan tuloslaskelmassa toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Lisäksi arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

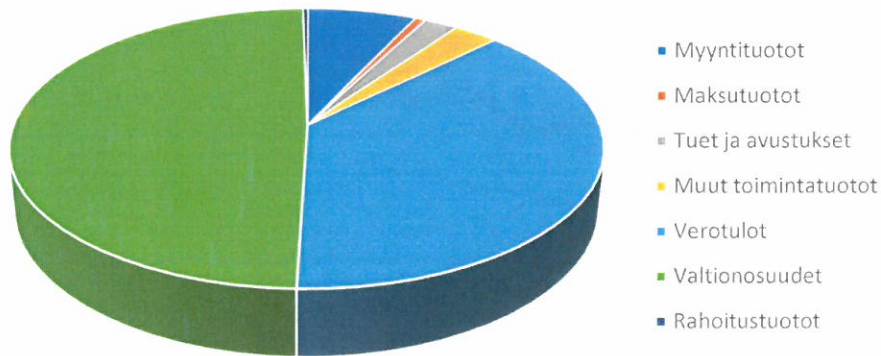
1.3.1 Tilikauden tulos

Vuoden 2022 tilikauden tulos 1.744.283,72 euroa, oli huomattavasti parempi talousarvioon verrattuna. Tähän johti mm valtiolta saadut kertakorvaukset ja valtionosuuksiin vuoden aikana tehdyt korotukset.

	1 000 €	Muutos %
Myyntituotot	2 267	15,8
Maksutuotot	213	-11,0
Tuet ja avustukset	715	323,0
Muut toimintatuotot	930	-2,1
Verotulot	12 236	3,1
Valtionosuudet	15 955	11,1
Rahoitustuotot	102	185,4

Toiminnan rahoitus erittäin ja muutos v. 2021 tilinpäätökseen.

Toimintatuotot ja verorahoitus

Toimintatuotot

Tuloslaskelman toimintatuotot koostuvat myynti- ja maksutuotoista sekä saaduista tuista ja avustuksista.

Verotulot

Tilikauden verotuloja kertyi kokonaisuudessaan 12.236.267 euroa, mikä on n. 372.125,74 enemmän vuoden 2021 toteutumaan verrattuna ja n. 418.000 euroa enemmän kertomusvuoden alkuperäiseen budjettiin nähden.

Verotulot kokonaisuudessaan kertyivät 3,1 % paremmin verrattuna vuoden 2021 toteutumaan. Verolajikohtaisen tarkastelun mukaan tuloverot toteutuivat 4,4 % ja kiinteistöverot 0,9 % paremmin, mutta yhteisöveroissa jäätin 5,7 % edelliseen vuoden toteutumaan verrattuna. Alkuperäiseen talousarvioon nähden koko verotulokertymä ylittyi yhteensä 3,5 %.

Valtionosuudet

Valtionosuudet koostuvat peruspalvelujen valtionosuuksista (12.485.703 €), veroperustemuutoksista johtuvista veromenetyksen korvauksista (2.508.824 €) ja Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (960.661 €), yhteensä 15.955.188 euroa.

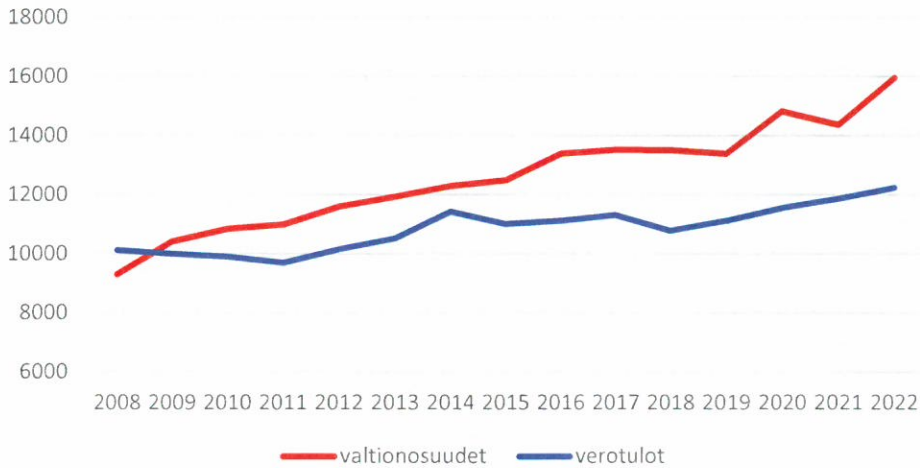
Valtionosuudet kokonaisuutena toteutuivat 1,9 % paremmin alkuperäiseen talousarvioon ja 11,1 % vuoden 2021 toteutumaan verrattuna.

Valtio korjasi toisessa lisätalousarviossa vuoden 2022 valtionosuuksia elokuun alusta lukien. Merkittävää vaikutus oli muutoksella, jolla kompensoitiin kunnille mm. matkakuluvähennyksen väliaikaisesta korottamisesta johtuvaa kuntien verotulojen vähenemistä. Lisäksi valtionosuuksiin lisättiin 8,6 miljoonaa euroa vuonna 2021 käyttämättä jääneitä yhdistymisavustuksia vaikeassa taloudellisessa asemassa oleville kunnille ja 146 000 euroa tehtävämuutoksiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee vuosittain varainhoitovuoden lopussa lukiokoulutuksen rahoitusta koskevan päätös valtionosuuden/rahoituksen tarkistamisesta, jolloin rahoitus lasketaan uudelleen käyttäen laskennassa lukiokoulutuksen järjestäjän varainhoitovuoden toteutuneita lukiokoulutuksen opiskelijamääriä. Lisäksi varainhoitovuoden lopussa tehdään päätös lukiokoulutuksen kunnan omarahoitusosuuden tarkistamisesta varainhoitovuoden opiskelijamäärien mukaiseksi, jolloin asukaskohtainen euromäärä muuttuu ennen varainhoitovuotta päätetystä euromäärästä.

Tämä tarkistus korotti vuoden 2022 Kuortaneen lukiokoulutuksen valtionosuutta 141.463 euroa.

Valtionosuudet ja verotulot

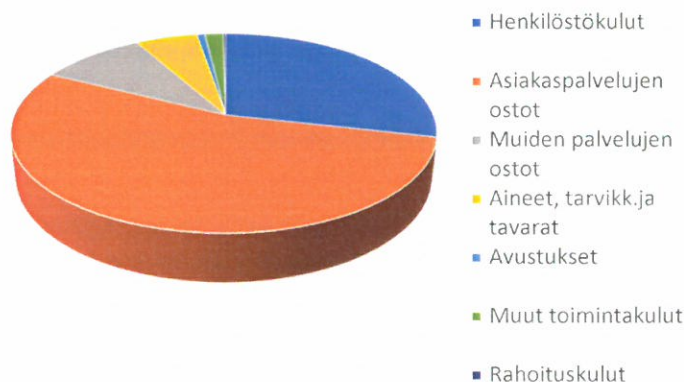

Toimintakulut

	1 000 €	Muutos %
Henkilöstökulut	8 413	5,6
Asiakaspalvelujen ostot	15 880	5,0
Muiden palvelujen ostot	2 766	7,6
Aineet, tarvikk. ja tavarat	1 714	-3,1
Avustukset	208	-5,6
Muut toimintakulut	488	-8,1
Rahoituskulut	64	89,0

Toimintakulut menoerittäin ja muutos v. 2021 tilinpäätökseen (1 000 €)

Toiminta- ja rahoituskulut

Toimintakulujen kokonaismäärä oli tilikaudella 2022 yhteensä 29,5 miljoonaa euroa, missä kasvua edellisen vuoden toteutumaan verrattuna 1.289.774,93 euroa, 4,6 %.

Toimintakulujen kasvusta n. 60 % selittyy sotekulujen kasvulla. Siinä näkyy myös Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalouden vuodelta 2022 kertynyt 236.000 alijäämä. Loput 40 % selittyy henkilömenojen ja muiden palvelujen ostojen korotuksilla.

Toimintakate

Toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksena laskettava toimintakate ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kunnissa toimintakate on negatiivinen, sillä kuntien palvelutuotanto perustuu pääosin verotuloihin ja valtionosuuksiin. Vuoden 2022 toimintakate oli -25,347 milj. euroa. Toimintakate heikkeni 0,481 milj. euroa (1,9 %) vuoden 2021 toimintakatteeseen verrattuna.

Vuosikate

Vuosikatteella arvioidaan tulo-rahoituksen riittävyttä. Vuosikate (rahoitustulos) osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Perusoletus on, että tulo-rahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Jos vuosikate jää negatiiviseksi, tulo-rahoitus ei riitä edes juokseviin menoihin. Tilikaudella 2022 vuosikatetta syntyi 2.910.709,64 euroa. Poistoja vuonna 2022 kirjattiin 1.164.032,24 euroa.

Tilikauden tulos

Vuoden 2022 tilikauden tulos on 1.746.677,40 euroa ylijäämäinen. Tilikaudelle laaditun talousarvion toteutuessa tulos olisi ollut 471.900 euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2022 selvästi budjetoitua parempi tulos selittyy myyntituottojen kasvulla ja valtion maksamilla poikkeuksellisilla kertaerillä sekä edellisvuotta suuremmilla valtionosuuksilla.

Toisaalta myös verotulot toteutuivat 0,68 milj euroa ennakoarviointia suurempana.

Tuloslaskelma	2022	2021
Toimintatuotot	4 125	3 316
Toimintakulut	-29 470	-28 180
Toimintakate	-25 344	-24 864
Verotulot	12 236	11 864
Valtionosuudet	15 955	14 363
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	25	21
Muut rahoitustuotot	102	38
Korkokulut	-62	-24
Muut rahoituskulut	-1	0
Vuosikate	2 911	1 397
Poistot ja arvonalentumiset	-1 164	-1 061
Satunnaiset tuotot	0	3 019
Tilikauden tulos	1 747	3 356
Tilikauden yli-/alijäämä	1 747	3 356
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintamenot, %	15	12
Vuosikate/Poistot, %	250	132
Vuosikate, euro/asukas	846,6	396,0
Asukasmäärä 31.12.	3438	3528

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmassa esitetään kaikki kunnan rahaliikenne ja tarkastellaan sitä, lisääntyvätkö vai vähenevätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen sekä tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä, että rahoitustoiminnan (anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden) muutosten nettomäärä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelma lähtee liikkeelle vuosikatteesta. Kun vuosikatteesta vähennetään tulo-rahoituksen korjaukset, saadaan toiminnan rahavirta 2.801.312,99 euroa, joka kuvaa kuinka paljon varsinaisesta toiminnasta on kertynyt rahavaroja tilikauden aikana.

Investointien rahavirta kuvaa investointeihin kohdistuvien tulojen ja menojen vaikutusta rahavaroihin. Tilikauden investointimenot olivat 1.988.135,89 euroa. Kun siitä vähennetään investointeihin saadut rahoitusosuudet ja käyttöömaisuuden myyntitulot, jää nettoinvestointien määräksi 1.443.151,82 euroa.

Vuoden 2022 toiminnan rahavirran ja nettoinvestointien erotus (toiminnan ja investointien nettokassavirta) oli 1.360.554,85 euroa.

Rahoituksen rahavirta

Antolainojen nettomäärä kasvoi 3.003,16 euroa ja kunnan oma lainakanta väheni 837.886,00 euroa.

Toimeksiantojen varat ja saamisten muutos ja korottomat velat vähenivät yhteensä 81.597,99euroa. Näin rahoituksen nettorahavirta oli vuonna 2022 yhteensä 922.487,15 euroa.

Rahavarojen muutos

Rahoituslaskelman varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoitustoiminnan nettorahavirran erotus osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella. Vuonna 2022 kassavarat lisääntyivät

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

1000 euroa	2022	2 021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 911	1 397
Satunnaiset erät	0	3 019
Tulorahoituksen korjausevät	-107	-2 932
Investoinnit		
Investointimenot	-1 988	-4 213
Rahoitusosuudet investointimenoihin	429	496
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	116	3 047
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 361	815
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-3	14
Antolainasaamisten lisäykset	-27	
Antolainasaamisten vähennykset	24	14
Lainakannan muutokset	-838	662
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-338	-338
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500	1 000
Oman pääoman muutokset	0	-1 339
Muut maksuvalmiuden muutokset	-82	-162
Rahoituksen nettorahavirta	-922	-753
Rahavarojen muutos	438	62
Rahavarat 31.12.	2 012	1 574
Rahavarat 1.1.	1 574	1 513
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-723	-778
Investointien tulorahoitus, %	187	38
Laskennallinen lainanhoitokate	2,7	1,2
Kassan riittävyys, pv	23	18
Asukasmäärä	3 438	3 528

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä tunnuslukuna kuntalain 118 §:n mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Kassan riittävyys

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2 022	2 021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	31 055	30 666	OMA PÄÄOMA	22 165	20 419
Aineettomat hyödykkeet	703	535	Peruspääoma	14 048	14 048
Muut pitkävaikutteiset menot	703	535	Muut omat rahastot	691	691
Aineelliset hyödykkeet	20 022	20 750	Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä	5 680	2 324
Maa- ja vesialueet	2 640	2 553	Tilikauden yli- / alijäämä	1 747	3 356
Rakennukset	11 266	12 142			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 686	5 504			
Koneet ja kalusto	162	150	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	212	206
Muut aineelliset hyödykkeet	202	202	Valtion toimeksiannot	0	0
Ennakkomaksut			Lahjoitusrahastojen pääomat	208	201
ja keskeneräiset hankinnat	65	199	Muut toimeksiantojen pääomat	4	4
Sijoitukset	10 330	9 381			
Osakkeet ja osuudet	8 224	7 278			
Muut lainasaamiset	2 079	2 103			
Muut saamiset	27				
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	208	201	VIERAS PÄÄOMA	11 899	12 954
Valtion toimeksiannot	0	0	Pitkäaikainen	3 982	4 322
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	208	201	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	3 982	4 322
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 012	2 711	Lyhytaikainen	7 917	8 632
Saamiset	1 000	1 136	Joukkovelkakirjalainat	4 500	5 000
Lyhytaikaiset saamiset	976	929	Lainat muilta luotonantajilta	341	338
Myyntisaamiset	718	676	Saadut ennakot	118	110
Muut saamiset	259	253	Ostovelat	1 048	1 361
Siirtosaamiset	23	207	Muut velat	931	915
Rahoitusarvopaperit	1 174	1 173	Siirtovelat	979	907
Sijoitukset rahamarkkinainstr	1 174	1 173			
Rahat ja pankkisaamiset	839	401			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 276	33 578	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 276	33 578

Taseen tunnusluvut

	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	65	61
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	36	43
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 426	5 680
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	2 160	1 610
Lainakanta 31.12., 1 000 €	8 822	9 660
Lainakanta, €/asukas	2 566	2 738
Lainat ja vastuut 31.12. 1000 €	11 444	12 501
Lainat ja vastuut €/asukas	3 329	3 543
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	2 079	2 103
Asukasmäärä	3 438	3 528

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tähän tunnuslukuun ei vaikuta pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä, joten se on kuntien vertailussa omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat ja vuokravastuut

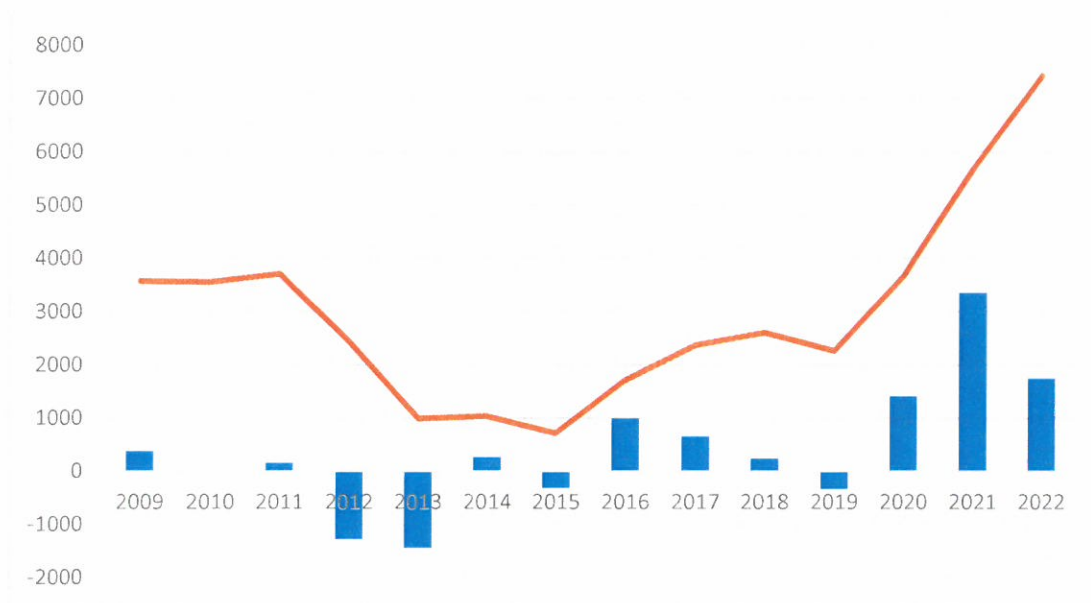
Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Vuokravastuissa ilmoitetaan vuokratut toimitilat, koneet ja laitteet sekä maa-alueet. Toimitilojen vuokravastuina esitetään myös esimerkiksi tilapäisten ja siirrettävien rakennusten sekä edelleen vuokrattujen tilojen vuokravastuut. Jäljellä olevien vuokrien määrä ilmoitetaan vuokra-ajalta, jona vuokrasopimus ei ole peruutettavissa. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokra-aikana pidetään siten irtisanomisaikaa.

Lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Tilikauden tulos (sin) ja taseen ylijäämä (rusk)

1.5 Kunnan kokonaistulot ja menot

Tulot	1000 eur	Menot	1000 eur
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	4 125	Toimintamenot	29 470
Verotulot	12 236	Korkokulut	62
Valtionosuudet	15 955	Muut rahoituskulut	1
Korkotuotot	25	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	102	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot	0	+/- Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjauserät	-107	Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0
käyttöomaisuuden myyntivoitot	107	Muut korjauserät	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoil	429	Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 988
Käyttöomaisuuden myyntituotot	9	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	27
Antolainasaamisten vähennykset	24	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	338
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	500
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Oman pääoman vähennykset	0
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	32 905	Kokonaismenot yhteensä	32 386
Kokonaistulot - Kokonaismenot =			520
Rahavarojen muutos- muut maksuvalmiuiden muutokset			520

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernirakenne

Kuortaneen kunnan konserniin kuuluu kolme tytäryhteisöä ja viisi kuntayhtymää. Kunnalla on omistuksia myös kahdessa osakkuusyhteisössä, jotka on myös yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt	2	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot (KiOy Kuortaneen Koulumaja sulautui 31.3.2022 KiOy Kuortaneen Vuokratalot yhtiöön, jonka nimi muuttui samassa yhteydessä KiOy Kuortaneen Asunnoiksi) Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat		
Kuntayhtymät	5	
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä E-P:n sairaanhoitopiirin ky Eskoon sosiaalipalvelujen ky E-P:n Liitto ky Seinäjoen koulutus ky		
Osakkuusyhteisöt	2	
Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli Kuortaneen Areena Oy		
Yhteensä	9	

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuortaneen kunnan konserniohjeet (Kvalt 12.11.2018 § 42) tulivat voimaan 1.1.2019.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Asetettavista tavoitteista sovitaan yhteistyössä konsernijohtoon ja tytäryhteisöjen kesken. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida kunnanhallitukselle taloudestaan ja toiminnastaan ohjeen antaman aikataulun mukaisesti. Riskiarviointi toteutetaan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Lisäksi tytäryhteisöjen tulee informoida konsernijohtoa viipymättä kaikista merkittävistä järjestelyistä tai muutoksista yhtiössä. Konserniohjeessa määritellään tarkemmin raportoitavat tiedot sekä aikataulu. Ohjeessa on määritelty myös ne asiat, joihin tytäryhteisöillä on velvollisuus hankkia kunnan kanta ennen omaa päätöksentekoaan.

Vuonna 2022 konsernijohtoon ja tytäryhtiöiden välillä käytiin neuvotteluja talousarviovuoden tavoitteiden toteutumisesta sekä tulevan vuoden 2023 toiminnallisista tavoitteista voimassa olevan konserniohjeen mukaisesti.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

Vuonna 2022 toteutettiin kunnan kahden tytäryhtiön sulauttaminen yhdeksi yhtiöksi 1.4.2022 lukien. Sulauttaminen tapahtui nk. absorptiosulautumisena, jolloin sulautuvan yhtiön, KiOy Kuortaneen Koulumajan kaikki varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle, KiOy Kuortaneen Vuokrataloille. Yhtiön uudeksi nimeksi tuli KiOy Kuortaneen Asunnot. Lisäksi tähän samaan yhtiöön siirrettiin apporttina kunnan suoraan omistamat vuokra-asuntokiinteistöt 1.10.2022 lukien.

**KUORTANEEN
ASUNNOT**

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot

Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalojen toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita ja rakennuksia sekä asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien asunto-osakeyhtiöiden osakkeita ja antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja. Toimialansa mukaan yhtiö vastaa Kuortaneen kunnassa toteutetusta kunnallisesta asuntotuotannosta ja asuntojen vuokrauksesta. Yhtiö on Kuortaneen kunnan tytäryhtiö, jonka osakkeista kunta omistaa 100 %.

1.4.2022 KOy Kuortaneen Koulumaja sulautui KOy Kuortaneen Vuokrataloihin. Yhtiöllä oli ennen sulautumista 107 huoneistoa vuokratäytössä ja 187 opiskelijapaikkaa Koulumajoilla, Tervapihassa, Tervapuistossa ja Kortespihassa. Lisäksi opiskelijoita oli yksityisessä majoituksessa seitsemän (7) henkilöä.

Kuortaneen kunnanvaltuuston päätöksellä yhtiöön liitettiin apporttina kunnan suoraan omistamat vuokra-asunnot Vuokratalo I ja II ja Kotikangas maapohjineen sekä Kumajan rivitalo vuokratontilla 1.10.2022 lukien. Tämä kokonaisuus käsitti 43 huoneistoa. Näin vuoden 2022 lopussa yhtiöllä oli vuokrattavia huoneistoja yhteensä 150.

Tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite: Koulumaja yhtiö on tehnyt suhteellisen suuria remontteja ja kunnostustöitä viimeisen kolmen vuoden aikana. Viimeisimpänä kaukolämpötoimittajan vaihto ja siihen liittyvät kaukolämpöverkon uusiminen. Vuoden 2022 tavoitteena on neuvotella Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokratalo -yhtiön kanssa mahdollisuudesta muuttaa osa Kortespihan huoneistoista opiskelijoiden käyttöön.

Tavoite: Vuokratalojen huoneistoja pinta remontoidaan nykyvaatimusten tasolle huoneisto kerrallaan. Remontit pyritään suorittamaan ilman lisävelkaa. Kortespihan H-M huoneistot muutetaan kesän 2022 aikana opiskelijoille sopiviksi asuinkiinteistöiksi. Yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle tehdyn selvityksen mukaan, että tytäryhtiöiden yhdistäminen aloitetaan.

Toteutuma: Vuoden 2022 aikana on remontoitu yksittäisiä huoneistoja. Keltasirkusta yksi huoneisto uudistettiin seinä- ja kattopintoja myöten. Kesän aikana Kortespihasta muutettiin kaksi huoneistoa opiskelijoiden käyttöön. Keittiökalusteita vaihdettiin vuoden aikana muutamiin huoneistoihin pitkäaikaisten asukkaiden lähdettyä. Opistotie 60 sijaitseviin opiskelijahuoneistoihin asennettiin mobiiliavain tekniikka. Pohjantähden pannuhuoneessa korjattiin putkistoja. Haapatiellä tehtiin kylpyhuoneremontti. Visalanpuiston piha-alueetta siistittiin syksyn aikana.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö, joka omistaa yritys kiinteistöjä, maapohjia ja osakkeita. Yhtiö on perustettu 2020 ja vuosi 2022 oli yhtiön kolmas toimintavuosi ja tilikausi. Tilikautta varjosti Ukrainan sodan mukana tuoma epävarmuus mm. energian hintaan ja saatavuuteen liittyen. Kiinteistöjen ylläpitokustannukset saatiin kuitenkin pidettyä kohtuullisina mm. energiaa säästävien investointien avulla. Tilikauden aikana yhtiö teki ensimmäisen kiinteistökauppansa. Vuokrausaste oli koko tilikauden ajan korkea.

Tavoitteet vuodelle 2022

Tavoite: Uusia tiloja hankitaan markkinatilanteen mukaan, vuokralaiskysely toteutettu.

Toteuma: Uusi kiinteistö hankittu, vuokralaiskysely toteutettu

Kuortaneen Areena Oy

Kuortaneen Areena Oy:n vuoden 2022 tilikauden tulos muodostui 2266,83 euroa ylijäämäiseksi. Kertomusvuonna yhtiön toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli

KiOy Kuortaneen Jäähallin vuoden 2022 tilikauden tulos muodostui -53.993,32 euroa alijäämäiseksi. Kertomusvuonna yhtiön toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

1.6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuortaneen kunnan konserniohjeet hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 12.11.2018 § 42. Molempien tytäryhtiöiden yhtiökokous on käsitellyt ja hyväksynyt ohjeen kokouksissaan tätä ennen syksyllä 2018. Uusi ohje tuli voimaan 1.1.2019.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan entistä paremmin johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa konsernin toiminnan taloudellisuus ja tuloksellisuus sekä varmistaa, että konserniyhteisöille asetetut tavoitteet saavutetaan. Uusi konserniohje määrittelee raportoitavat tiedot ja aikataulun. Riskienhallinta toteutetaan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti.

Kunnanhallitus on tehnyt ehdotuksensa edustajista tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallitukseen valittavista jäsenistä ja antanut ohjeita valituille yhteisöjen edustajille, ja he ovat antaneet tarvittaessa edelleen toimintaohjeita tytär- ja osakkuusyhtiöiden yhtiökokouksiin.

1.6.5 Konsernin taloutta koskevat laskelmat

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toimintatuotot	37 484	36 597
Toimintamenot	-62 402	-60 617
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	-22	-29
Toimintakate	-24 940	-24 050
Verotulot	12 236	11 864
Valtionosuudet	16 765	15 134
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	26	22
Muut rahoitustuotot	142	75
Korkokulut	-163	-95
Muut rahoituskulut	-46	-74
Vuosikate	4 020	2 877
Poistot ja arvonalentumiset	-2 253	-2 058
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 253	-2 058
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset tuotot	0	3 019
Tilikauden tulos	1 767	3 839
Tilinpäätössiirrot	45	19
Laskennalliset verot	-22	-27
Vähemmistöosuudet	10	1
Tilikauden yli-/alijäämä	1 800	3 832
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	-60	-60
Vuosikate/Poistot, %	178	140
Vuosikate, euroa/asukas	1169	816
Asukasmäärä 31.12.	3438	3528

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 020	2 877
Satunnaiset erät	2	3 016
Tulorahoituksen korjauserät	-126	-2 927
Toiminnan rahavirta	3 896	2 966
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 624	-2 257
Rahoitusosuudet investointimenoihin	377	-2 540
Käyttöomaisuuden myyntituotot	107	3 038
Investointien rahavirta	-2 140	-1 759
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	1 756	1 208
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-27	-5
Antolainasaamisten vähennykset	25	14
Antolainauksen muutokset yhteensä	-2	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	629	319
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 348	-1 318
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-394	1 133
Lainakannan muutokset yhteensä	-1 114	135
Oman pääoman muutokset	-581	-1 242
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-195	81
Vaihto-omaisuuden muutos	13	2
Saamisten muutos	734	485
Korottomien velkojen muutos	-392	-780
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	159	-212
Rahoituksen rahavirta	-1 538	-1 310
Rahavarojen muutos	218	-103
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 259	3 048
Rahavarat 1.1.	3 041	3 150
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-3198	-4047
Investointien tulorahoitus, %	188	163,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,62	1,12
Kassan riittävyys	18	18

KONSERNIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2 022	2 021	VASTATTAVAA	2 022	2 021
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	955	824	OMA PÄÄOMA	22 667	21 452
Aineettomat oikeudet	299	323	Peruspääoma	14 048	14 048
Muut pitkävaikutteiset menot	655	501			
Aineelliset hyödykkeet	37 150	37 586	Arvonkorotusrahasasto	76	76
Maa ja vesialueet	3 064	2 965	Muut omat rahastot	23	123
Rakennukset	26 517	27 193	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 721	3 373
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 952	5 776	Tilikauden yli- /alijäämä	1 800	3 832
Koneet ja kalusto	841	852			
Muut aineelliset hyödykkeet	472	470	VÄHEMMISTÖOSUUDET	58	67
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	305	329			
Sijoitukset	3 475	3 192	PAKOLLISET VARAUKSET	157	197
Osakkuusyhteisöosuudet	355	306			
Osakkeet ja osuudet	1 517	1 305	Muut pakolliset varaukset	157	197
Muut lainasaamiset	1 574	1 579			
Muut saamiset	28	1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	318	510
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	313	309	VIERAS PÄÄOMA	25 749	27 193
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	13 208	13 910
Vaihto-omaisuus	274	287	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	23	24
Saamiset	3 523	4 175	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	6 198	6 623
Pitkäaikaiset saamiset	1	1	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 320	6 636
Lyhytaikaiset saamiset	3 523	4 173			
Rahoitusarvopaperit	1 399	1 755			
Rahat ja pankkisaamiset	1 861	1 293			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	48 949	49 419	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	48 949	49 419

Konsernitaseen oman pääoman erissä oleva edellisten tilikausien yli-/alijäämän alkusaldona oleva vertailutieto poikkeaa 484 533,84 euroa edellisen vuoden taseeseen verrattuna. Yksityiskohtainen erittely poikkeamasta esitetään liitetietojen kohdassa 25.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	46,2	40,3
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	38,6	43
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	8 521	7 205
Kertynyt ali-/ylijäämä, € /asukas	2 478	2 042
Konsernin lainakanta 31.12. 1 000 €	19 545	20 658
Konsernin lainat, € /asukas	5 685	5 855
Lainat ja vuorkavastuut 31.12. 1 000 €	23 281	23 754
Lainat ja vuorkavastuut, €/as	6 772	6 733
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1 000 €	1 574	1 579
Kunnan asukasmäärä	3 438	3 528

1.7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vuoden 2022 tilikauden tulos on 1.746.677,40 euroa ylijäämäinen. Tilikauden 2022 ylijäämäinen tulos kirjataan ylijäämänä tilikauden ylijäämä / alijäämätilille minkä jälkeen kumulatiivinen ylijäämä on 7.426.252,25 euroa.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu

2.1.1 KUNNANHALLITUS

Vuoden 2022 aikana kunnanhallitus kokoontui 25 kertaa ja käsitteli 266 asiaa.

	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	699 450	446 500	1 145 950	1 393 361	-247 411
Toimintakulut	-17 070 850	-382 300	-17 453 150	-17 511 770	58 620
Netto	-16 371 400	64 200	-16 307 200	-16 118 409	-188 791
Poistot	-5 800		-5 800	-6 157	357
Satunnaiset erät			0		0
Sisäiset erät	-467 300		-467 300	-444 391	-22 909

Vuoden 2022 aikana valmisteltiin hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymistä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyi Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyhtymältä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyhtymän jäsenkunnat päättivät purkaa kuntayhtymän ja purkuprosessi käynnistettiin vuoden loppupuolella. Hyvinvointialueen kanssa käytiin sopimusneuvotteluja mm. palvelutoiminnassa käytettävien tilojen vuokrasopimuksista, erilaisista yhdyspintasopimuksista sekä useammille toimijoille jakautuvista sopimuksista. Nämä neuvottelut jatkuivat vielä alkuvuoden 2023 aikana.

Uudistuksen myötä keskuskeittiön toimintaa ei voitu sellaisenaan jatkaa, joten keskuskeittiön toiminta päätettiin ulkoistaa yhdessä Isojoen, Soinin, Ähtärin ja hyvinvointialueen kanssa perustettavalle inhouse yhtiölle, Kokkaamo Ateriapalvelut Oy:lle. Keskuskeittiön henkilöstö siirtyi ns. vanhoina työntekijöinä perustetun yhtiön palvelukseen.

Vuosi 2022 oli monella tapaa haastava vuosi myös kunnanhallituksen alaisilla tulosalueilla. Pandemia jatkui alueellamme edelleen ja sen vaikutukset heijastuivat koko työyhteisöön.

Vuoden aikana vaihdettiin asiakirjahallinnon ohjelma uuteen Dynasty 10 versioon. Lisäksi käynnistettiin uuden tiedonhallintamallin käyttöönotto.

Kuntatalouden tietojen keräämiseen liittyvä talousraportoinnin automatisointi XBRL-muotoiseksi on uusi toimintatapa, jonka käyttöä on laajennettu ja syvennetty talousarviovuoden aikana.

Ukrainan sodan puhjettua kunta majoitti tilapäistä suojaa hakevia ukrainalaisia Maahanmuuttoviraston kuntamallin mukaisesti. Asunnot vuokrattiin KOy Kuortaneen Asunnoilta. Palveluita järjestettiin kuntamallin vaatimuksia laajemmin kotoutumisen tueksi.

Elinkeinopalveluja kehitettiin tavoitteiden mukaisesti. Tilaisuuksia yrittäjille ja yrittäjyydestä kiinnostuneille järjestettiin kunnan omana toimintana ja muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä. Aloitettiin valmistautuminen TE24-uudistukseen.

Uusi hankintaohje hyväksyttiin vuoden loppupuolella.

Yleishallinto

	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	294 600		294 600	404 850	-110 250
Toimintakulut	-1 298 800		-1 298 800	-1 251 750	-47 050
Netto	-1 004 200		-1 004 200	-846 900	-157 300
Poistot	-4 500		-4 500	-4 808	308
Satunnaiset erät			0		0
Sisäiset erät	-43 600		-43 600	-39 593	-4 007

Tavoitteet vuodelle 2022

Kunnan vuokra-asuntojen siirtäminen tytäryhtiön hallintaan.

Mittari: Vuokra-asuntokannan siirto toteutettu.

Tavoitetaso: Vuokraustoiminta tytäryhtiön toimesta käynnissä.

Toteutuma: Toteutunut 1.10.2022 lukien.

Viestinnän kehittäminen

Mittari: Viestinnän- ja markkinointisuunnitelman toteuttaminen, sisäisen viestinnän kehittäminen ja ulkoisen viestinnän tehon ylläpitäminen, markkinointikampanjan muuntaminen terwavuoden mukaiseksi, messu- ja markkinointitapahtumiin osallistuminen tarpeen mukaan, julkaisutoiminta, kävijä- ja vaikuttavuusseurannat viestintäkanavissa ja markkinointikampanjan osalta.

Tavoitetaso: Sisäisen ja ulkoisen viestinnän ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen jokaisella vastuualueella, kunnan näkyvyyden ylläpitäminen ja tehostaminen, tapahtumien markkinointi ja järjestelyihin osallistuminen niissä, joissa kunta mukana, Nokiposti-lehden julkaisu 3 kertaa vuodessa (Näistä yksi Kuortaneen yrittäjien kanssa yhteistyössä toteutettava Syke-Nokiposti ja jako laajemmalle), Terwaviikolle ja Kuhina-markkinoille osallistuminen, kävijämäärien ylläpitäminen viestintä- ja markkinointikanavissa, Instagram-kanavan tehon parantaminen ja Tik Tok -kanavan kehittäminen kesäyöntekijän avustuksella.

Toteutuma: Markkinoinnissa keskitytty alkuvuosi ja kesä kesätapahtumiin ja Terwaviikkoon. Nokiposti julkaistu kolme kertaa, joista yksi Kuortaneen yrittäjien ja kunnan yhteinen laajasti Etelä-Pohjanmaalle + Virroille jaettu Syke-Nokiposti -julkaisu. Osallistuttu Kuhina-markkinoille kunnan teltalla. Instagram-kanavan tehoa parannettu kesäyöntekijän avustuksella. Tik Tok -kanavaa ei vielä saatu eteenpäin. Viestinnän teho ja sivustojen kävijämäärät on nousseet edelliseltä vuodelta.

Asukastyytyväisyys / muuttajatutkimus

Mittari: Tutkimusaineisto hyödynnetty

Tavoitetaso: Asukastyytyväisyys kyselytutkimuksen hyödyntäminen markkinoinnissa ja viestinnässä.

Toteutuma: Kyselytutkimusta on hyödynnetty määriteltäessä markkinoinnin kohderyhmiä (esim. potentiaalisia muuttajia).

Urheiluopiston uimahallihankkeeseen osallistuminen

Mittari: Yhteisen yhtiön perustaminen (tai muu vastaava yhteistyömuoto)

Tavoitetaso: Kuortaneen kunta valmistelee uimahallihankkeeseen osallistumista yhdessä Urheiluopiston kanssa. Tavoitteena on perustaa yhteinen yhtiö kunnan ja urheiluopiston kanssa tai varmistaa muutoin kunnan osallistuminen hankkeeseen huomioiden, että omistusosuuksista ja muista yksityiskohdista neuvotellaan erikseen valmistelutyön aikana. Kunnan osallistuminen hankkeeseen edellyttää hankkeen pääsemistä rahoitussuunnitelmaan.

Toteutuma: Kuortaneen Uintikeskus Oy, jossa kunnan omistusosuus on 19,9 % on perustettu. Vaikka hankkeen lopullista valtionavustuspäätöstä ei vielä ollut tullut, käynnistettiin hankkeen suunnitteluvaihe (Kvalt 16.12.2022 § 71). Varsinainen rakentamispäätös tehdään erikseen kun hankkeen lopulliset kustannukset selviää.

Elinkeinopalvelut

	Alkuperäinen TA	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	51 350		51 350	112 082	-60 732
Toimintakulut	-234 350		-234 350	-250 612	16 262
Netto	-183 000		-183 000	-138 530	-44 470
Poistot	-1 100		-1 100	-1 120	20
Sisäiset erät	-5 200		-5 200	-11 462	6 262

Tavoitteet vuodelle 2022

Keskustaajaman kehittäminen

Mittari: Kehityshankkeen toteuttaminen loppuun,

Tavoitetaso: Hanke toteutettu, hankkeen tavoitteet saavutettu.

Toteutuma: Hanke kesken, hankeaikaa jatkettu vuoden 2023 loppuun.

Yritystonttimarkkinointi

Mittari: Markkinointitoimenpiteet. Myydyt yritystontit

Tavoitetaso: Markkinointia ja näkyvyyttä lisätty, vähintään yksi myyty yritystontti

Toteutuma: Yritysalueiden päivitetty kyltit hankittu ja osa asennettu. Ei myytyjä yritystontteja.

Yrityspalvelut

Mittari: Mikrosta milliin -yrityspalveluhankkeen toteuttaminen, hankkeiden kautta ja itse järjestettyjen koulutuksien määrä, palvelusetelien määrä, nuorten kesätyötuki yrityksille, yrittäjien uutiskirjeen käyttöönotto

Tavoitetaso: Hanke toteutettu, vähintään 4 tilaisuutta, vähintään 5 palveluseteliä aloittaville yrittäjille, nuorten kesätyöntekijöiden tukea vähintään 10:lle yritykselle, uutiskirje käytössä

Toteutuma: Hanke toteutettu, useita tilaisuuksia järjestetty yhdessä hankkeiden kautta ja omana toimintana, 3 aloittavan yrittäjän palveluseteliä, kesätyötukea myönnetty 7 yritykselle 12 nuoresta, uutiskirje käytössä

Yrittäjämönteisyys

Mittari: Alkavan yrittäjän/paikkakunnalle siirtyvän yrittäjän tervetuloa-paketti
 Tavoitetaso: Paketti luotu ja lähetetty uusille yrittäjille
 Toteutuma: Infopaketti luotu ja lähetetty vuoden lopulla aloittaneille yrittäjille.

Yrittäjyhteistyö

Mittari: Elinkeinotoimikunnan toiminta, kontaktit yrittäjäjärjestöön ja työllistäviin yrityksiin
 Tavoitetaso: Elinkeinotoimikunta kokoontuu vähintään 4 kertaa, yrittäjien kanssa kokoonnutaan vähintään 2 kertaa vuodessa, pidetään yllä yhteyttä suurimpiin työllistäviin yrityksiin ja kutsutaan heitä tarvittaessa koolle
 Toteutuma: Elinkeinotoimikunta kokoontunut suunnitellusti, yrittäjäjärjestöjen tilaisuuksiin osallistuttu ja järjestetty yhdessä, suurempiin yrityksiin pidetty yhteyttä.

Hankinnat

Mittari: Hankintaohjeen luominen, pienhankintajärjestelmän käyttöön ottaminen. Rekisterin kattavuus.
 Tavoitetaso: Hankintaohje hyväksytty. Pienhankintajärjestelmä otettu käyttöön. Järjestelmällä tarkoitetaan rekisteriä, jonne yritykset voivat ilmoittaa tarjoamansa palvelut ja tuotteet kunnan hankintoja varten. Rekisterissä 25 yritystä.
 Toteutuma: Hankintaohje hyväksytty, pienhankintajärjestelmä otettu käyttöön vuoden 2023 alussa.

Sosiaali- ja perusturvapalvelut

	AlkuperäinenTA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	353 500	446 500	800 000	876 428	-76 428
Toimintakulut	-15 537 700	-382 300	-15 920 000	-16 009 408	89 408
Netto	-15 184 200	64 200	-15 120 000	-15 132 980	12 980
Sumupoistot	-200		-200	-229	29
Sisäiset erät	-418 500		-418 500	-393 336	-25 164

Tavoitteet vuodelle 2022**Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle**

Mittari: Palvelusopimuksen mukaisten palveluiden turvaaminen tulevaisuudessa.
 Tavoitetaso: Sosiaali- ja terveyspalvelujen hallittu siirtymien hyvinvointialueen järjestämisvastuulle yhteistyössä kuntien, Kuusikuntien sosiaali- ja terveystyhtymän, Kuusiolinna Terveys Oy:n ja hyvinvointialueen kesken.
 Toteutuma: Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyhtymän purkamisesta päätettiin ja purkamisprosessi käynnistettiin. Hyvinvointialueen kanssa käytyjä sopimusneuvotteluja (esim tilavuokrat, jaettavat sopimukset, yhdyspintasopimukset) on jatkettu vielä alkuvuodesta 2023. Palvelut ovat pääosin jatkuneet ennallaan.

2.1.2 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vuoden 2022 aikana sivistyslautakunta kokoontui 15 kertaa ja käsitteli 113 asiaa.

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	904 700		904 700	896 765	7 935
Toimintakulut	-7 589 800		-7 589 800	-7 522 521	-67 279
Netto	-6 685 100		-6 685 100	-6 625 756	-59 344
Sumupoistot	-33 000		-33 000	-32 401	-599
Sisäiset erät	-1 818 600		-1 818 600	-1 870 105	51 505

Koronaepidemia vaikutti edelleen sivistyslautakunnan alaiseen toimintaan. Sairastelu on ollut runsasta sekä lapsissa että koululaisissa ja henkilöstössä. Sijaisten saatavuudessa on ollut paikoin haasteita ja yksi varhaiskasvatuksen yksikkö jouduttiinkin sulkemaan kolmeksi päiväksi henkilöstöpulan vuoksi.

Eryteisesti lukion mutta myös yhteiskoulun oppilasmäärä on noussut (vertailussa tilastointipäivät 20.9.2021 ja 20.9.2022) vaikkakin alakoulujen oppilasmäärä on samalla laskenut. Perusopetuksen oppilasmäärä on kasvattanut valmistavan opetuksen oppilaat sekä urheiluluokkalaiset. Urheilulukioon oli lukuvuodeksi 2022-2023 runsaasti hakijoita. Urheilijoiden vastaanottamista rajoitti syyslukukauden aikana pula opiskelijoille tarkoitetuista vuokra-asunnoista.

Valtuustoaloitteen seurauksena Kuortaneella on käynnistetty Kaikkien Kuortane kampanja koulukiusaamisen kitkemiseksi ja suvaitsevaisuuden lisäämiseksi.

2022 aloitettiin Ruonan koulun perusopetuksen siirtämisen valmistelu Alvarin kouluun ja kunnan esiopetuksen keskittäminen Ruonalle 2-3 lukuvuodeksi. Muutoksen syyt olivat pedagogiset Ruonan koulun oppilasmäärän laskiessa odotettua nopeammin sekä se, että kaikki toiminnot eivät sovi Alvariin ennen syksyä 2025.

Vapaa-aikapalvelujen toimintaa on vuoden 2022 aikana palautettu hiljalleen koronaa edeltävälle tasolle. Kirjaston laina- ja kävijämäärät ovat kasvaneet ja kulttuuritapahtumia on järjestetty jopa enemmän kuin koronaa edeltävänä aikana. Liikunta- ja Suomen malli hankkeiden alaisuudessa on järjestetty lapsille ja nuorille uutta ilmaista harrastustoimintaa. Hankkeita jäi toteutumatta, joten se näkyy toimintatuottojen alhaisena toteutumisena.

SIVISTYSHALLINTO

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	28 500		28 500	16 477	12 023
Toimintakulut	-231 900		-231 900	-202 400	-29 500
Netto	-203 400		-203 400	-159 341	-17 477
Sumupoistot	-4 500		-4 500	-4 808	308
Sisäiset erät	-11 500		-11 500	-16 344	4 844

Tavoitteet vuodelle 2022

Talousarvion toteutumisen seuranta tulosalueiden esimiesten kanssa yhteistyössä.

Mittari: Talousarviossa pysyminen ja nopea reagointi poikkeamiin.

Tavoitetaso: Sivistyslautakunta pysyy asettamissaan tavoitteissa.

Toteutuma: Sivistyslautakunnan toimintatuotot ovat toteutuneet 109% , toimintakulut 99% ja toimintakate 98%.

Mobiili työajanseuranta työn suunnittelun ja työssä jaksamisen tueksi.

Mittari: Sivistyksen toimialalla otetaan käyttöön mobiili työajanseuranta niille henkilöille, joilla ei tällä hetkellä ole mitään sähköistä työajanseurantajärjestelmää (pois lukien opetushenkilöstö).

Tavoitetaso: Sovellus on otettu käyttöön.

Toteutuma: Tavoite on toteutunut.

PERUSKOULUPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	580 000		580 000	616 891	-36 891
Toimintakulut	-3 231 750		-3 231 750	-3 480 088	248 338
Netto	-2 651 750		-2 651 750	-2 863 197	211 447
Sumupoistot	-4 600		-4 600	-4 556	-44
Sisäiset erät	-844 300		-844 300	-914 904	70 604

Tavoitteet vuodelle 2022

Esi- ja perusopetuksessa on pätevät opettajat

Mittari: Pätevien opettajien osuus opettajista

Tavoitetaso: 100%

Toteutuma: Kaikki kokoaikaiset opettajat ovat päteviä. Tavoite ei ole toteutunut määrä- ja osa-aikaisten osalta.

Yhteiskoulun urheilupainotteisen luokan toiminnan vakiinnuttaminen kehittämällä koulun toimintaa yhteistyössä lajiliittojen, lukion, Etelä-Pohjanmaan urheiluakatemia ja Olympiakomitean kanssa. Varmistetaan opiskelijoille turvalliset asuinolosuhteet yhteistyössä Koulumajat Kioy:n kanssa.

Mittari: Urheilupainotteisen luokan toteutuminen lukuvuosittain ja sen toiminnan edelleen kehittäminen.

Tavoitetaso: Kuortaneen lukion yhteydessä toimivat valmennusryhmät ja yhteiskoululle luotu urheilupainotteisen luokan muodostama kokonaisuus houkuttelevat joka vuosi yhden opetusryhmän verran oppilaita ympäri Suomea.

Toteutuma: Tavoite on toteutunut. Kaikki oppilaita ei ole voitu ottaa vastaan koska opiskelijoiden vuokra-asuntojen saamisessa on ollut haasteita syksyllä 2022.

Kiinnitetään erityistä huomiota koulukiusaamisen ehkäisemiseen sekä suvaitsevaisuuden lisäämiseen.

Mittari: Koulukiusaamista seurataan säännöllisesti jokaisessa koulussa ja siihen puututaan tarvittaessa.

Tavoitetaso: Koulukiusaaminen vähenee (mittari kouluterveyskysely ja koulujen omat kyselyt).

Toteutuma: Koulujen omien kyselyiden perusteella koulukiusaaminen on laskenut.

Laaditaan uusi kouluverkkoosuunnitelma, jossa otetaan kantaa alakoulujen tarkoituksenmukaiseen lukumäärään tulevaisuudessa. Kouluverkkoosuunnitelmalla ohjataan perusopetuksen tulevia rekrytointeja sekä sitä, että mahdollisimman monessa oppiaineessa olisi pätevät opettajat.

Mittari: Kouluverkkoosuunnitelman valmistuminen.

Tavoitetaso: Kunnanvaltuusto hyväksyy uuden kouluverkkoosuunnitelman syyskuun 2022 loppuun mennessä.

Toteutuma: Kouluverkkoosuunnitelma hyväksyttiin toukokuussa kunnanvaltuustossa. Syksyllä suunnitelmaa jouduttiin muuttamaan Ruonan koulun oppilasmäärän laskiessa vielä ennakoitua nopeampaa. Aloitettiin valmistelu Ruonan perusopetuksen siirtämisestä Alvarin kouluun ja esiopetuksen keskittämisestä Ruonan kouluun (2-3 lukuvuotta).

LUKIOKOULUTUSPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	66 500		66 500	36 715	29 785
Toimintakulut	-1 625 800		-1 625 800	-1 559 623	-66 177
Netto	-1 559 300		-1 559 300	-1 522 908	-36 392
Sumupoistot			0		0
Sisäiset erät	-375 800		-375 800	-370 509	-5 291

Tavoitteet vuodelle 2022

Lukion kehittämissuunnitelman mukaisesti lukiossa aloittaa uusi valmennusryhmä elokuussa 2022.

Mittari: Sopimuksen syntyminen uuden lajiliton tai urheiluseuran kanssa sekä valmentajien ja opiskelijoiden rekrytoinnin onnistuminen.

Tavoitetaso: Uusi lajiryhmä aloittaa 1.8.2022.

Toteutuma: Uusi ryhmä ei aloittanut mutta oppilasmäärä on noussut.

Lukion kehittämissuunnitelman mukaisesti lukion opintotarjonta laajenee.

Mittari: Lukiossa tarjotaan uusia kursseja etäyhteyksiä hyödyntäen.

Tavoitetaso: Tarjolla on 5 uutta kurssia etäyhteyksiä hyödyntäen.

Toteutuma: Tavoite on toteutunut.

VARHAISKASVATUSPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	154 000		154 000	202 296	-48 296
Toimintakulut	-1 759 400		-1 759 400	-1 677 247	-82 153
Netto	-1 605 400		-1 605 400	-1 474 951	-130 449
Sumupoistot			0		0
Sisäiset erät	-334 500		-334 500	-307 563	-26 937

Tavoitteet vuodelle 2022

Lasten arkiliikunnan lisääminen jokaisessa yksikössä tehdyn liikuntasuunnitelman mukaisesti

Mittari: Liikuntasuunnitelman mukaisen toiminnan toteutumisen seuranta

Tavoitetaso: Jokaisessa varhaiskasvatyüksikössä on toteutettu liikkumista liikuntasuunnitelman mukaisesti.

Toteutuma: Jokaisessa varhaiskasvatyüksikössä on arkiliikuntaa lisätty ja toimintaa toteutettu monipuolisesti liikuntasuunnitelman mukaisesti.

Laadukkaan varhaiskasvatyüksen toteuttaminen ja sen arviointi.

Mittari: Asiakastytyväisyyskysely

Tavoitetaso: Asiakkaat kokevat varhaiskasvatyüksen laadukkaaksi, turvalliseksi ja lapsilleen sopivaksi vähintään arvosanalla 4 (vastausten keskiarvo asteikolla 1-5).

Toteutuma: Asiakastytyväisyyskyselyn tulos keväällä 2022: keskiarvo 4,3

Auki oleviin tehtäviin saadaan pätevää, riittävästi koulutettua henkilöstöä.

Mittari: Rekrytoinneissa muodollisesti pätevien hakijoiden määrä.

Tavoitetaso: Jokainen auki oleva tehtävä saadaan täytettyä henkilöllä, jolla on haettavaan tehtävään vaadittava koulutus.

Toteutuma: On onnistuttu rekrytoimaan toistaiseksi voimassa oleviin ja pidempiaikaisiin sijaistuksiin pätevää henkilöstöä. Lyhytaikaisissa sijaistuksissa on ollut myös muodollisesti epäpätevää henkilöstöä.

VAPAA-AIKAPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	75 700		75 700	24 386	51 314
Toimintakulut	-740 950		-740 950	-603 162	-137 788
Netto	-665 250		-665 250	-578 776	-86 474
Sumupoistot	-23 900		-23 900	-23 037	-863
Sisäiset erät	-252 500		-252 500	-260 785	8 285

Tavoitteet vuodelle 2022

Kirjaston houkuttelevuuden mittaaminen lainausmäärien avulla.

Mittari: Vuoden 2021 lainausmäärä.

Tavoitetaso: Lainausmäärä pysyy edellisen vuoden tasolla.

Toteutuma: Vuoden 2021 lainausmäärä ylittyi 1,1 %.

Kulttuuritoiminnan palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle.

Mittari: Järjestetyt kulttuuritapahtumat ja niiden ajankohdat.

Tavoitetaso: Kulttuuritapahtumien määrä on vähintään vuoden 2019 tasolla.

Toteutuma: Tavoite toteutui.

Ilmainen tapahtuma lapsille Terwaviikolla tervahaudan läheisyydessä.

Mittari: Tapahtuman järjestäminen Terwaviikolla.

Tavoitetaso: Ilmainen lastentapahtuma Terwaviikolla toteutuu.

Toteutuma: Ilmainen tapahtuma järjestettiin, mutta ei Terwaviikolla, sillä sen aikana oli jo toinen ilmainen tapahtuma lapsille.

Järjestöjen ja yhdistysten tukeminen palveluiden tuottamisen kumppanina.

Mittari: Yhdistysten toiminta kehittyy ja ne pystyvät tukemaan kunnan liikuntapalvelutoimintaa. Liikuntatoimi tukee liikuntayhdistysten toimintaedellytyksiä esimerkiksi avustustukitoimintaa kehittämällä sekä tarjoaa muuta tukea.

Tavoitetaso: Liikuntatoimi pystyy järjestämään 3–5 erilaista tapahtumaa yhteistyössä yhdistysten kanssa. Yhdistykset pystyvät laajentamaan omaa toimintaansa sekä lisäämään harrastajamääriä.

Toteutuma: Tavoitteet ovat toteutuneet pääosin. Vapaa-aikapalvelut on pystynyt viime vuosina parantamaan yhteistyötä järjestöjen ja yhdistysten kanssa osaksi hankkeiden ja osaksi yhdessä järjestettävien tapahtumien kautta.

Ulkoilureitin rakentaminen keskustan alueelle.

Mittari: Hankkeen toteutuminen suunnitellulla tavalla.

Tavoitetaso: Kortesmäen alueelle suunniteltu ulkoilureitti valmis.

Toteutuma: Ulkoilureitti on valmistunut ja se viimeistellään kevään 2023 aikana.

Kuntalaisten omatoimiliikunnan kehittäminen olosuhteita ja palveluita parantamalla.

Mittari: Omatoimiliikkuminen lisääntyy ulkona ja välinelainaamot ovat aktiivisessa käytössä.

Tavoitetaso: Vuoden aikana pystytään eri toimin parantamaan vähintään yhden ulkoilualan ympäristöä. Liikkumisen määrä kasvaa kuntalaisten parissa. Monipuoliset omatoimivälinelainaamot käynnistyvät 3–4 eri pisteessä ja niiden käyttöaste on korkea.

Toteutuma: Tavoite toteutui. Omatoimilainaamot ovat käynnissä, Kympin alueen reitistöä on parannettu, Kortesmäen uusi ulkoilureitti otettiin käyttöön. Myös Kirkkotien kevyenliikenteen väylä on lisännyt omatoimista liikkumista.

Kuntalaisille suunnatun liikuntatoiminnan kehittäminen ja laajentaminen hankerahoituksen avulla.

Mittari: Kuortaneen kunta osallistuu vähintään yhteen merkittävään liikuntahankkeeseen, jonka kautta pyritään tehostamaan liikuntapalveluista ja -olosuhteita. Vuoden 2022 osalta painopisteenä nuorten (13–29-vuotiaat) ja heidän vapaa-aikatarjontansa kehittäminen.

Tavoitetaso: Hankkeen/hankkeiden toteutuminen suunnitellulla tavalla. Nuorten hyvinvointi paranee sekä heidän kiinnostus ja osallisuus toimintaa kohtaan kasvaa.

Toteutuma: Kunta on ollut mukana OKM:n liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeessa ja Harrastamisen Suomen malli –hankkeessa. Nuorille tarjottava toiminta on laajentunut ja kehittynyt sekä heidän osallisuutensa on lisääntynyt. Vapaa-aikasihteerin työpanos on osaltaan mahdollistanut tämän.

2.1.3 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vuoden 2021 aikana tekninen lautakunta kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 73 asiaa.

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 617 000		1 617 000	1 751 056	-134 056
Toimintakulut	-4 205 700		-4 205 700	-4 209 707	4 007
Netto	-2 588 700		-2 588 700	-2 458 651	-130 049
Sumupoistot	-1 083 500		-1 083 500	-1 098 469	14 969
Sisäiset erät	2 301 000		2 301 000	2 324 809	-23 809

Toiminnan toteutuminen

Toimialueen kuntatekniikan hallinnon tehtävänä on johtaa koko osastoa ja tulosalueiden toimintaa sekä vastata rakennuttamistehtävistä. Tekninen lautakunta on kokoontunut v. 2022 aikana 11 kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 96 kpl. Toiminnassa toteutettiin käyttösuunnitelmassa ja talousarviossa asetettuja tavoitteita.

Merkittävimmät vuoden 2022 investointikohteet ovat olleet Yhteiskoulukiinteistössä tehdyt useammat parantamiskohteet; Kunnantalon, kirjaston ja Kumajan rivitalon liittäminen uuteen kaukolämpöverkostoon; Heikkiläntien sillan rakentamisen loppuunsaattaminen ja käyttöönotto; Kirkkotien uuden kevyenliikenteenväylän rakentaminen sekä Keskustien ja Kirkkotien parantaminen. Investointeihin varatut määrärahat riittivät hankkeisiin hyvin.

Tilapalvelujen tulosalueen työnjohtotehtävissä ovat kuluneena toimintavuotena vakinaisina viranhaltijoina olleet Arto Ojala kiinteistöpäällikkönä ja Mari Virtaniemi palvelupäällikkönä.

Tilapalvelun työntekijöinä ovat mm. teknisen palvelukeskuksen, keskuskeittiön ja ylläpidettävien kiinteistöjen palvelutyöntekijät.

Tilapalvelu on saavuttanut toiminnalliset tavoitteet hyvin vaikka jatkunut koronaepidemia toi omat haasteensa kyseiseen tulosalueeseen. Koronaepidemian vuoksi kiinteistöjen puhtaudenhallintaa on tehostettu. Sekä toimintatuotot että toimintakulut ylittyivät budjettiin nähden.

Kuortaneen kunta kuuluu Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hankintarenkaaseen elintarvikkeiden, puhdistusaineiden ja -tarvikkeiden osalta.

Työvoimapula on vaikeuttanut sijaisten saantia sekä keittiölle että siivouspuolelle. Sijaisia ei ole saatu riittävästi ja se on vaikuttanut työssäjaksamiseen.

Sote-uudistuksen selvitys- ja valmistelutyötä tehtiin kuluneen vuoden aikana. Loppuvuodesta 2022 tehtiin päätös keittiötoiminnan siirtymisestä perustettuun Kokkaamo Ateriapalvelut yhtiöön.

Yhdyskuntatekniikan palveluiden tulosalueella on kaavoituksen etenemisen ja valtuuston päätösten mukaisesti rakennettu tarvittavaa tiestöä ja kunnallistekniikkaa. On kunnossapidetty katuja ja niitä yksityistieosuuksia, jotka ovat kunnan hoidon piirissä. Osaa yksityisteiden kunnossapitoa on avustettu rahallisesti hakemusten perusteella.

Maatalouskäyttöön soveltuvat viljelysmaat on vuokrattu ja metsätilat ylläpidetään suunnitelman mukaisesti. Metsien hoidosta on voimassa sopimus metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Kunta on Lakeuden Etapin osakkaana ja se hoitaa kunnan jätekuljetuksen sopimuksen mukaisesti.

KUNTATEKNIIKAN HALLINTO

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	12 000		12 000	8 003	3 997
Toimintakulut	-525 900		-525 900	-513 806	-12 094
Netto	-513 900		-513 900	-505 804	-8 096
Sumupoistot	-4 500		-4 500	-4 808	308
Sisäiset erät	-34 800		-34 800	-32 168	-2 632

Tavoitteet vuodelle 2022

Suunniteltujen investointien toteuttaminen

Mittari: Laadukas ja edullinen toteutus

Tavoitetaso: Investointien toteutuminen talousarvioraamin mukaisesti

Toteutuma: Investoinnit toteutuivat talousarvioraamin mukaisesti.

TILAPALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	796 300		796 300	858 538	-62 238
Toimintakulut	-2 719 600		-2 719 600	-2 709 660	-9 940
Netto	-1 923 300		-1 923 300	-1 851 122	-72 178
Sumupoistot	-561 000		-561 000	-606 850	45 850
Sisäiset erät	2 163 500		2 163 500	2 205 851	-42 351

Tavoitteet vuodelle 2022

Vanhan Alvarin koulurakennuksen alueen mahdollistaminen uuden koulun ja päiväkodin liikunnan ja leikkikentän käyttöön

Mittari: Vanhan Alvarin koulukiinteistön purkaminen

Tavoitetaso: Vuoden 2022 loppuun mennessä koulukiinteistö purettu

Toteutuma: Koulua ei saatu purettua valitusten vuoksi vuonna 2022, siirtyy vuodelle 2023.

Koulujen toimintaympäristön parantaminen ja kunnossapito

Mittari: Yläkoulukiinteistön useamman investointihankkeen toteuttaminen

Tavoitetaso: Talousarvioesityksen mukaisesti kaikki investointikohteet toteutettu

Toteutuma: Kaikki budjetoidut hankkeet toteutettiin.

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	38 000		38 000	38	37 962
Toimintakulut	-425 700		-425 700	-487 042	61 342
Netto	-387 700		-387 700	-487 004	99 304
Sumupoistot	-340 500		-340 500	-345 133	4 633
Sisäiset erät	149 200		149 200	139 391	9 809

Tavoitteet vuodelle 2022

Kirkkotien ja Keskustien siirtyminen kunnan haltuun Ely:ltä

Mittari: Kadunpitopäätöksen tekeminen

Tavoitetaso: Kadunpitopäätöksen tekeminen ja teiden luovutuskuntoon saattaminen yhdessä Ely:n kanssa vuoden loppuun mennessä.

(Toteutuma:) Kadunpitopäätös ja teiden parantamistoimenpiteet ovat tehty.

Yksitysteiden hoidon tarpeiden selkeyttäminen ja kehittäminen

Mittari: Suunnitelma yksitysteiden hoidon kehittämisestä

Tavoitetaso: Suunnitelma ja toimenpide-ehdotukset valmiina vuoden loppuun mennessä.

(Toteutuma:) Teknisen lautakunnan alaisen työryhmän työ toteutui suunnitellusti.

Vesihuoltolaitos

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	TA-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	770 700		770 700	818 577	-47 877
Toimintakulut	-534 500		-534 500	-499 233	-35 267
Netto	236 200		236 200	319 344	-83 144
Sumupoistot	-139 800		-139 800	-141 675	1 875
Sisäiset erät	23 100		23 100	11 734	11 366

Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi laskennalliseksi yksikökseen ja siitä laaditaan erillinen laskennallinen tuloslaskelma ja tase.

2.1.4 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristölautakunta on pitänyt 10 kokousta ja tehnyt niissä 74 päätöstä ja antanut yhden lausunnon.

YMPÄRISTÖPALVELUT

	Alkuperäinen TA	Ta-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeus
Toimintatuotot	81 500		81 500	84 244	-2 744
Toimintakulut	-289 400		-289 400	-228 202	-61 198
Netto	-207 900		-207 900	-143 958	-63 942
Sumupoistot	-13 500		-13 500	-27 005	13 505
Sisäiset erät	-15 100		-15 100	-10 313	-4 787

Rakennusvalvonnan toiminta-ajatuksena on rakentamisen, kaavoituksen ja maa-ainesten ottotoiminnan ohjaus ja valvonta sen mukaan, mitä lait, asetukset ja muut säännökset asiasta sanovat. Pyrkimyksenä on ympäristöön hyvin sopeutuva toiminta kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

Yleisenä tavoitteena on rakennusvalvonnalle monilla eri säännöksillä annetuista veloitteista selviytyminen ja monipuoliset palvelut sekä oman kunnan että ulkopaikkakuntalaisten rakentajien tarpeita varten. Tavoitteena ja haasteena on saada tärkeimmät painopistealueet hoidettua ilman turvallisuuden vaarantumista.

Kuortaneenjärven pohjoisosan kaavoitus on vuoden 2022 aikana 1. osan osalta hyväksytty ja loppukaavan osalta prosessia jatketaan mahdollisimman pian.

Uusien asuinrakennusten rakennuslupia on myönnetty 2 kpl vuonna 2022, 1 kpl maatalous rakennuksia. Lupa asioita on päätetty 88 kpl ja näistä rakennuslupia on ollut 42 kpl ja toimenpidelupia 42.

Maa-aineslain mukaisia lupia sekä tielautakunnalle kuuluvia tehtäviä on ollut 3 kpl.

Rakennusvalvonta on antanut vuoden 2021 1 kpl aikana lausuntoja.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on huolehtia ympäristönsuojeluun liittyvistä valvonta- ja kehitystehtävistä kunnan alueella kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Päämääränä on luoda Kuortaneesta asukkailleen virikkeellinen ja ympäristöystävällinen kunta.

Vuoden 2022 tärkein tavoite oli kunnan ympäristönsuojelun valvontaan kuuluvien laitosten ja toimintojen lakisääteisen valvonnan sekä luvituksen toteuttaminen joustavasti.

Ympäristölautakunta käsitteli yhden Ysl 115 § mukaisen ilmoituksen ja antoi lausunnon Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksesta. Avustuksia myönnettiin pääasiassa vesiensuojelua edistäviin toimenpiteisiin yhteensä 25 600 €.

Tavoitteet vuodelle 2022

Rakennusrekisterin tietojen päivittäminen

Mittari: Paperisten rakennuslupatietojen siirto sähköiselle kartta-alustalle yhdistettynä prt:n (pysyvä rakennustunnus) tietoihin. Rekisteriin jo siirrettyjen rakennustietojen päivitys / tarkennus sekä valmiiksi merkitseminen. Myös uudempien rakennuslupatietojen osalta päivitys alulle.

Tavoitetaso: Vanhat rakennusluvut (n. 3500 kpl) sähköiselle kartta-alustalle yhdistettynä prt:n tietoihin. Tiedot päivitetty ja korjattu. Uudempien rakennuslupien (n. 5000 kpl) rakennustietojen korjaus alkuun. Purettujen rakennusten osalta tiedot päivitetty ja poistettu rekisteristä.

Toteutuma: Vanhat luvat kartoilta on käyty läpi ja merkattu exceliin, vesi- ja viemäri- ja kaukolämpö- ja sijaintitiedot korjattu. Maanmittauslaitoksen ja CGI:n toimittamien virhelistojen korjaus on käynnissä, tämän työn yhteydessä on poistettu järjestelmistä paljon rakennuksia ja korvattu virheellisesti rakennuksiksi merkattuja rakennelmia. Tarkistettu rakennusten osoitteita ja nimetty uusia teitä, jotta saadaan kaikille rakennuksille rakennuspaikkaa kuvaava osoite. Korjaustyö jatkuu, 2/3 osaa valmiina.

Ympäristönsuojelun valvonta

Mittari: Kunnan ympäristönsuojelun valvontaan kuuluvien laitosten ja toimintojen lakisääteisen valvonnan sekä luvituksen toteuttaminen joustavasti käyttäen vartan vasten räätälöityä valvontaohjelmistoa.

Tavoitetaso: 100 % valvontasuunnitelman vuotuinen toteuttaminen ja kunnan myöntämien ympäristölupien käsittelyaika 4 kk.

Toteutuma: Varsinaisia ympäristölupia ei käsitelty kuluvana vuonna. Ympäristöluvallisten laitosten valvontaa tarpeen ilmetessä (valitukset ym.). Valvontaohjelmistoa ei ole hankittu sen kalleuden vuoksi.

Asemakaavoitus

Mittari: Keskustien ja Kirkkotien tiealueiden (LYT) asemakaavan muutos. Vilmeikönrannan kaavamuutos

Tavoitetaso: Vilmeikön ja Keskustien ja Kirkkotien asemakaavamuutokset hyväksytyt

Toteutuma: Keskustie kirkkotien kaava valmis, Vilmeikön kaava kesken.

Yleiskaavoitus

Mittari: Kuortaneenjärven pohjoisosan osayleiskaava ja Sarvinevan tuulivoimaosayleiskaava hyväksytään. Keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan käynnistys, mahdollisen tuulivoimakaavan selvityksien tekoa.

Tavoitetaso: Kuortaneenjärven pohjoisosan osayleiskaava valmis. Sarvinevan osayleiskaava hyväksytyt osayleiskaava luonnos selvitykset alulle, tuulivoima kaava alulle.

Toteutuma: Kuortaneenjärven pohjoisosan kaava vaihe 1 hyväksytyt ilman valituksia, Sarvinevan tuulivoima osayleiskaava hyväksymisvaiheessa vuoden vaihteessa. Keskustan Mäyryn osayleiskaavan uudistamista varten tilattu selvitys ja tarjouspyyntö esitys. Napalankallioiden- Hietaharjun nevan kaavan selvitysvaihe menossa.

2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

euro	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio Muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutosten jälkeen
Toimintatuotot	3 302 650	446 500	3 749 150	4 125 427	-376 277
Valmistus omaan käyttöön	0		0		0
Toimintamenot	-29 155 750	-382 300	-29 538 050	-29 469 806	-68 244
Toimintakate	-25 853 100	64 200	-25 788 900	-25 344 380	-444 520
					0
Verotulot	11 818 000	382 000	12 200 000	12 236 268	-36 268
Valtionosuudet	15 660 900	154 000	15 814 900	15 955 188	-140 288
Rahoitustuotot ja -menot:					0
Korkotulot	16 000		17 000	24 586	-7 586
Muut rahoitustulot	15 200		15 200	101 901	-86 701
Korkokulut	-47 600		-47 600	-62 062	14 462
Muut rahoitusmenot	-1 700		-1 700	-791	-909
Vuosikate	1 607 700	600 200	2 207 900	2 910 710	-701 810
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 135 800		-1 135 800	-1 164 032	28 232
Kertaluonteiset poistot					
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	471 900	600 200	1 072 100	1 746 677	-674 577

2.3 Investointiosan toteutuminen

Kunnanhallitus	Alkup ta	Muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Sijoitukset	63 000	123 000	186 000	202 349	16 349	109
Asutno-osakkeiden rah.vastike		33 000	33 000	102 635	69 635	311
Asianhallintaohjelmat	0	17 700	17 700	17 236	-464	97
Tontit maa-alueen ostot	20 000	76 000	96 000	96 160	160	100
Tontit maa-alueen myynti			0	-5 410	-5 410	-100
Vierteentien jatke	250 000	-250 000	0	0	0	
- valtion avustus	-125 000	125 000	0	0	0	
Sivistyslautakunta			0	0	0	
Yhteiskoulun siirtoseinä	40 000	-20 000	20 000	19 889	-111	-100
Kortesmäen ulkoilureitti	25 000	0	25 000	27 554	2 554	110
- avustus	-18 750	0	-18 750	0	18 750	0
Tekninen lautakunta / tilapalvelut			0	0	0	
Keskuskeittiö, remontti	20 000	0	20 000	19 368	-632	97
Keskuskeittiö, kylmälaitteiden kunnos	0	15 000	15 000	15 410	410	103
Keskuskeittkö, yhdistelmäuuni	30 000		30 000	23 790	-6 210	79
Keskuskeittiö SOTE-remontti	200 000	-200 000		0		
Yhteiskoulun liikuntasalin lattia	10 000	12 700	22 700	23 355	655	-100
Yhteiskoulun rappaus ja ulkoloautoitus	20 000	-10 300	9 700	10 739	1 039	111
Kunnantalo lämmönvaihtimet, kaukol.	25 000	33 000	58 000	59 030	1 030	102
Kirjaston lämmönvaihtimet, kaukoläm	10 000	13 000	23 000	27 163	4 163	118
Kumaja lämmönvaihtimet, kaukolämp	8 000	11 000	19 000	23 134	4 134	122
Kesäpesä asiakastilat	10 000	0	10 000	10 189	189	102
Urheilukenttä keihäänheittopaikat	0	17 000	17 000	23 672	6 672	139
Kotiranta sisäilmaremontti	0	21 000	21 000	20 820	-180	99
Tekpan kylmävaraston laajentaminen	40 000	0	40 000	50 911	10 911	127
Tekpa henkilönostin	25 000		25 000	13 200	-11 800	53

Yhdyskuntatekniikan palvelut			0	0	0	
Asemakaavatiet, piha-alueet;peruskorj	20 000		20 000	14 881	-5 119	74
Asemakaavatiet, Kirkkotie kev.liik väylä	240 000	23700	263 700	263 688	-12	100
Kirkkotie; Elyn tien luovuttaminen kunnalle	143 000	118200	261 200	261 291	91	100
- avustus	-71 500	0	-71 500	-113 826	-42 326	159
Keskustie; Elyn tien luovuttaminen kunnalle	72 000	71200	143 200	143 515	315	100
- avustus	-36 000	0	-36 000	-61 291	-25 291	170
Uudet asemakaavatiet, Tervatie	60 000	-51500	8500	8 427	-73	99
Kunnan hoidossa olevat yksityistiet	35 000		35000	10 906	-24 094	31
Kuntaosuus yksit.teiden perusparantamiseen	50 000	0	50000	21 548	-28 452	43
Heikkiläntien parantaminen ja asfaltointi		30000	30000	31 350	1 350	104
Puistot, leikkipuistot	10 000	0	10 000	9 460	-540	95
Katuvalaistus Marjuksantie	8 000	0	8 000	4 025	-3 975	50
Katuvalaistus Hallilantien alkupää	8 000	0	8 000	4 025	-3 975	50
Katuvalaistus Kortesmäen kev. liik. väylä	15 000	0	15 000	9 690	-5 310	65
Heikkilän silta	300 000	0	300 000	310 253	10 253	103
- valtion avustus	-225 000	0	-225 000	-253 895	-28 895	113
Vesi- ja viemärlaitos			0	0	0	
Rantahiekkaseula	25 000	0	25 000	32 103	7 103	128
Traktorin renkaat, harjalaite	20 000	0	20 000	22 721	2 721	114
Majantien jätesesipumppaamon saneer	50 000	0	50 000	27 500	-22 500	55
Vesilaitosinvestoinnit	10 000		10 000	9 064	-936	91
Viemärlaitosinvestoinnit	10 000		10 000	13 526	3 526	135
Investointien nettomeno yhteensä	1 395 750	208 700	1 604 450	1 550 154	-54 296	97

4.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu

euro	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 607 700	600 200	2 207 900	2 910 710	-702 810
Satunnaiset erät			0		0
Tulorahoituksen korjauserät	-30 000	0	-30 000	-107 003	77 003
Investointien rahavirta			0		0
Investointimenot	-1 872 000	-83 700	-1 955 700	-1 988 136	32 436
Rahoitusosuudet inv.menoihin	476 250	-125 000	351 250	429 012	-77 762
Käyttöomaisuuden vars myynnit				8 969	-8 969
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	30 000		30 000	107 003	-77 003
Toiminnan ja investointien nettorahavirta	211 950	391 500	603 450	1 360 555	-757 105
Rahoituksen rahavirta					0
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäykset	-63 000		-63 000	-26 880	-36 120
Antolainasaamisten vähennykset	30 000		30 000	23 877	6 123
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-337 711		-337 711	-337 886	175
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-500 000	500 000
Oman pääoman muutokset				0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				-81 598	81 598
Vaikutus maksuvalmiuteen	-158 761	391 500	232 739	438 068	-205 329

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Kunnan tuloslaskelma

(ulkoinen)	2022	2021
Toimintatuotot		
*Myyntituotot	2 267 202,64	1 957 812,78
*Maksutuotot	213 168,95	239 505,30
*Tuet ja avustukset	714 595,63	168 882,66
*Muut toimintatuotot	930 459,36	949 970,95
	4 125 426,58	3 316 171,69
Toimintamenot		
*Henkilöstökulut	-8 412 923,93	-7 964 592,54
Palkat ja palkkiot	-6 695 235,48	-6 308 314,74
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 471 101,49	-1 431 825,27
Muut henkilösivukulut	-246 586,96	-224 452,53
*Palvelujen ostot	-18 645 916,48	-17 694 412,85
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 714 444,33	-1 769 204,55
*Avustukset	-207 973,67	-220 312,62
*Muut toimintakulut	-488 548,00	-531 508,92
	-29 469 806,41	-28 180 031,48
Toimintakate	-25 344 379,83	-24 863 859,79
Verotulot	12 236 267,98	11 864 142,24
Valtionosuudet	15 955 188,00	14 363 074,00
Rahoitustuotot ja -kulut	63 633,49	33 769,65
*Korkotuotot	24 585,52	20 683,13
*Muut rahoitustuotot	101 900,94	37 656,21
*Korkokulut	-62 061,63	-24 242,36
*Muut rahoituskulut	-791,34	-327,33
Vuosikate	2 910 709,64	1 397 126,10
Poistot ja arvonalentumiset		
*Suunnitelman mukaiset poistot	-1 164 032,24	-1 060 705,43
*Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
*Satunnaiset tuotot		3 019 429,57
*Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	1 746 677,40	3 355 850,24
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 746 677,40	3 355 850,24

3.2 Kunnan rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 910 709,64	1 397 126,10
Satunnaiset erät	0,00	3019429,57
Tulorahoituksen korjauserät	-107 002,97	-2 931 854,02
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 988 135,89	-4 212 778,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin	429 012,00	495 773,00
Pysyvien vastaavien hydykkeiden luovutustulot	115 972,07	3 047 207,57
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	1 360 554,85	814 903,46
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-26 880,00	
Antolainasaamisten vähennykset	23 876,84	13 876,84
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-337 886,00	-337 886,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500 000,00	1 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	-1 267 030,47
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-603,96	-236,71
Saamisten muutos	136 517,38	-259 688,65
Korottomien velkojen muutos	-217 511,41	97 813,78
Rahoituksen rahavirta	-922 487,15	-753 151,21
Rahavarojen muutos	438 067,70	61 752,25
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 012 486,00	1 574 418,30
Rahavarat 1.1.	1 574 418,30	1 512 666,05
Rahavarojen muutos	438 067,70	61 752,25

3.3 Kunnan tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	703 072,79	535 053,93
Muut pitkävaikutteiset menot	703 072,79	535 053,93
Aineelliset hyödykkeet	20 022 151,36	20 750 014,59
Maa- ja vesialueet	2 640 050,47	2 553 421,54
Rakennukset	11 266 116,52	12 141 694,68
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 686 468,30	5 504 212,66
Koneet ja kalusto	161 938,52	149 874,03
Muut aineelliset hyödykkeet	202 163,03	202 163,03
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	65 414,52	198 648,65
Sijoitukset	10 330 078,54	9 381 108,46
Osakkeet ja osuudet	8 223 856,64	7 277 889,72
Muut lainasaamiset	2 079 341,90	2 103 218,74
Muut saamiset	26 880,00	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	208 305,90	201 112,09
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	208 305,90	201 112,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	999 792,44	1 136 309,82
Myyntisaamiset	717 888,90	676 364,38
Muut saamiset	258 526,57	252 711,92
Siirtosaamiset	23 376,97	207 233,52
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 173 683,09	1 172 947,79
Rahat ja pankkisaamiset	838 802,91	401 470,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 275 887,03	33 578 017,19

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	22 165 221,14	20 418 543,74
Peruspääoma	14 047 664,38	14 047 664,38
Muut omat rahastot	691 304,51	691 304,51
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 679 574,85	2 323 724,61
Tilikauden yli-/alijäämä	1 746 677,40	3 355 850,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	212 091,88	205 502,03
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	208 305,90	201 112,09
Muut toimeksiantojen pääomat	3 785,98	4 389,94
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	3 981 616,00	4 322 262,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 981 616,00	4 322 262,00
Lyhytaikainen	7 916 958,01	8 631 709,42
Joukkovelkakirjalainat	4 500 000,00	5 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	340 646,00	337 886,00
Saadut ennakot	118 198,70	110 357,66
Ostovelat	1 048 339,83	1 361 265,12
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	930 509,55	915 145,82
Siirtovelat	979 263,93	907 054,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 275 887,03	33 578 017,19

3.4 Konsernin tuloslaskelma

	2022	2021
	euro	euro
Toimintatuotot	37 483 909,96	36 597 069,05
Toimintakulut	-62 402 381,43	-60 617 307,72
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	-21 666,80	-29 370,14
Toimintakate	-24 940 138,27	-24 049 608,81
Verotulot	12 236 267,98	11 864 142,24
Valtionosuudet	16 764 703,40	15 134 014,75
Rahoitustuotot ja -kulut		
*Korkotuotot	25 792,78	22 081,51
*Muut rahoitustuotot	142 117,45	75 046,24
*Korkokulut	-162 842,18	-94 572,72
*Muut rahoituskulut	-45 835,62	-73 811,51
Vuosikate	4 020 065,54	2 877 291,70
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 252 886,77	-2 057 582,03
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	3019429,57
Tilikauden tulos	1 767 178,77	3 839 139,24
Tilinpäätössiirrot	44 871,79	19 467,19
Laskennalliset verot	-21 887,29	-27 186,43
Vähemmistöosuudet	10 160,87	778,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 800 324,14	3 832 198,20

3.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2022	2 021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 020 065,54	2 877 291,70
Satunnaiset erät	1 657,33	3 015 853,29
Tulorahoituksen korjauserät	-125 712,13	-2 926 922,78
Toiminnan rahavirta	3 896 010,74	2 966 222,21
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 624 033,85	-2 257 038,78
Rahoitusosuudet investointimenoihin	377 201,13	-2 539 606,57
Käyttöomaisuuden myyntitulot	107 120,55	3 038 039,99
Investointien rahavirta	-2 139 712,17	-1 758 605,36
Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä	1 756 298,57	1 207 616,85
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-26 880,00	-5 180,00
Antolainasaamisten vähennykset	24 912,84	13 876,84
Antolainauksen muutokset yhteensä	-1 967,16	8 696,84
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	628 756,04	319 412,96
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 348 237,96	-1 317 840,31
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-394 338,96	1 133 055,70
Lainakannan muutokset yhteensä	-1 113 820,88	134 628,35
Oman pääoman muutokset	-581 034,52	-1 242 022,47
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-195 248,43	80 769,07
Vaihto-omaisuuden muutos	13 015,97	2 157,81
Saamisten muutos	733 520,98	485 378,73
Korottomien velkojen muutos	-392 434,54	-779 833,47
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	158 853,98	-211 527,86
Rahoituksen rahavirta	-1 537 968,58	-1 310 225,14
Rahavarojen muutos	218 329,99	-102 608,29
Rahavarat 31.12.	3 259 424,36	3 047 783,47
Rahavarat 1.1.	3 041 094,37	3 150 391,76
	218 329,99	-102 608,29

3.6 Konsernin tase

PYSYVÄT VASTAAVAT	2022	2021
Aineettomat hyödykkeet	954 815,46	823 602,89
Aineettomat oikeudet	299 360,35	322 753,50
Muut pitkävaikutteiset menot	655 455,11	500 849,39
Aineelliset hyödykkeet	37 150 337,32	37 586 168,93
Maa ja vesialueet	3 063 820,37	2 964 763,54
Rakennukset	26 516 768,30	27 193 406,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 952 258,69	5 776 035,37
Koneet ja kalusto	840 739,12	852 227,29
Muut aineelliset hyödykkeet	471 986,59	470 407,67
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	304 764,25	329 328,96
Sijoitukset	3 474 533,47	3 191 685,40
Osakkuusyhteisöosuudet	354 902,56	305 712,20
Muut osakkeet ja osuudet	1 516 854,45	1 305 163,90
Muut lainasaamiset	1 574 420,68	1 579 333,52
Muut saamiset	28 355,78	1 475,78
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	312 832,36	309 136,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	273 540,00	286 555,96
Saamiset	3 523 375,45	4 174 519,97
Pitkäaikaiset saamiset	740,65	1 144,77
Lyhytaikaiset saamiset	3 522 634,80	4 173 375,20
Rahoitusarvopaperit	1 398 610,07	1 754 579,72
Rahat ja pankkisaamiset	1 860 814,29	1 293 203,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	48 948 858,42	49 419 452,99

VASTATTAVAA	2 022	2 021
OMA PÄÄOMA	22 666 913,65	21 451 550,33
Peruspääoma	14 047 664,38	14 047 664,38
Arvonkorotusrahasto	75 724,79	75 724,79
Muut omat rahastot	22 620,88	123 047,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 720 579,44	3 372 915,11
Tilikauden yli- /alijäämä	1 800 324,16	3 832 198,17
VÄHEMMISTÖOSUUDET	58 240,69	67 489,90
POISTOERO JA VAPAEHTOISET VARAUKSET	0,00	-0,01
PAKOLLISET VARAUKSET	156 895,29	197 196,92
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	318 242,62	509 795,06
VIERAS PÄÄOMA	25 748 566,17	27 193 420,79
Pitkäaikainen korollinen	13 207 863,17	13 910 105,09
Pitkäaikainen koroton	22 827,47	24 405,08
Lyhytaikainen korollinen	6 197 507,59	6 622 687,87
Lyhytaikainen koroton	6 320 367,94	6 636 222,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	48 948 858,42	49 419 452,99

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1.) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut jaksotus- ja arvostusperiaatteet:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty kirjanpitoon suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä poistosuunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on tehty käyttöönotto-kuukauden alusta lukien kunnanvaltuuston erikseen hyväksytyyn poistosuunnitelman mukaisesti.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on arvostettu nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan.

4.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä kunnan tytäryhteisöt, Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot ja Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat.

KiOy Kuortaneen Asuntoihin sulautui 31.3.2022 Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja, jonka myötä yhtiön varat, velat ja saamiset sisältyvät vastaanottaneen Ki Oy Kuortaneen Asuntojen lukuihin ja näin ollen ovat sitä kautta pääosin yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhteisöt Kiinteistö Oy Kuortaneen Jäähalli ja Kuortaneen Areena Oy, joissa omistusosuus 50 %.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on huomioitu omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen

4.4 Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot tulosalueittain	Konserni			Kunta	
	2022	2021		2022	2021
Yleishallinto	1 480 761	779 753	Kunnanhallitus	1 393 361	712 362
Sosiaali- terveyspalvelut	32 363 468	32 064 579			
Opetus- ja kulttuuripalvelut	983 201	881 391	Sivistystoimi	896 765	794 926
Tekniset palvelut	2 381 606	2 800 120	Tekninen toimi	1 751 057	1 737 659
Ympäristöpalvelut	84 244	71 225	Ympäristötoimi	84 244	71 225
Yhteensä	37 483 910	36 597 069	Yhteensä	4 125 427	3 316 172
			Vesi- ja viemärlaitos	818 577	750 495

7.) Verotulojen erittely (1000 €)	2022	2021
Kunnan tulovero	10 209	9 779
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 108	1 174
Kiinteistövero	919	911
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	12 236	11 864

8) Valtionosuuksien erittely (1000 €)	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	12486	11 399
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	3 366	3 192
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	961	742
Verotulomenetysten korvaus	2 509	2 222
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	15 955	14 363

9.) Palvelujen ostojen erittely (1000 €)	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	15 880	15 052
Muiden palvelujen ostot	2 766	2 571
Yhteensä	18 646	17 623

11.) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.12.2012 § 52 hyväksynyt perusteet suunnitelman mukaisiksi poistoajoiksi ja -menetelmiksi 1.1.2013 lukien. Kaikki poistot tehdään tasapoistoina jaksotettuna poistoajan mukaan.

Muut pitkävaikutteiset menot

ATK-ohjelmistot	2 - 5 vuotta *
Muut	2 - 5 vuotta *

*) Erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitusrakennukset	20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta
Talusrakennukset	10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta
Viemäriverkko	30-40 vuotta
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10-12 vuotta
Maakaasuverkko	20-25 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta
Sähkö-, vesi- ja yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolait.	15-20 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta

Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 -20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5-15 vuotta
ATK-laitteet	3 -5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 -5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja Keskenkäydyt hankinnat	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 8000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

12.) Pakollisten varausten muutos ja muuhun kuin tilikauteen liittyvät erät

Pakollisiin varauksiin ei ole kunnassa kirjattu mitään eikä tuloslaskelmaan sisälly muuhun kuin tilikauteen liittyviä erä. Konsernitilinpäätöksessä on muihin pakollisiin varauksiin kirjattu potilasvahinkovakuutusmaksuja 156.895 euroa (v. 2021 197.197 euroa)

13.) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot Maa- ja vesialueet			25 000	17 440
Rakennukset			16 000	
Muut luovutusvoitot			66 003	3 019 430
<i>Luovutusvoitot yht.</i>	107 003	3 036 870	107 003	3 036 870
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappio			0	105 016
<i>Luovutustappiot yht</i>	0	105 016	0	105 016

15.) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2022	2021
Osinkotuotot Kuusiolinna Terveys Oy	0	0
Peruspo:n korot kuntayhtymiltä	14 558	14 558
Kuntarahoitus	18 025	9 100
Metsäliitto	193	192
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0	0
Yhteensä	32 806	23.850

4.5 Tasetta koskevat liitetiedot

4.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19.) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot
Hankintameno 1.1	0	535 054
Lisäykset		383 702
Rahoitusosuudet		-253 895
Vähennykset		
Siirrot erien välillä		169 215
Tilikauden poisto	0	-131 003
Arvonlennukset ja palautukset		
Hankintameno 31.12	0	703 073

	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat
Hankintameno 1.1	2 553 422	12 141 695	5 504 213	149 874	202 163	198 649
Lisäykset	96 160	264 598	791 927	107 225		35 981
Rahoitusosuudet			-175 117			
Vähennykset	-5 410					
Siirrot erien välillä	-4 121	-636 861				-169 215
Tilikauden poisto		-503 315	-434 554	-95 160		
Arvonlennukset ja palautukset						
Hankintameno 31.12	2 640 050	11 266 117	5 686 468	161 939	202 163	65 415

Sijoitukset, Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet ja tytäryhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet ja osakkuus ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1	3 435 611	2 622 561	1 219 618	100
Lisäykset		25 008	263 636	19 900
Vähennykset			-3 559	
Siirrot erien välillä	640 982			
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12	4 076 593	2 647 569	1 479 696	20 000

Muut lainasaamiset

	Jvk-saamiset	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht	Saamiset muut yhteisöt	Muut saamiset muilta
Hankintameno 1.1	0	569 065	637 873	896 280	0
Lisäykset					26 880
Vähennykset		-20 000		-3 877	
Arvonlennukset ja niiden palautukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12	0	549 065	637 873	892 403	26 880

Muihin lainasaamisiin yhteisöiltä on kirjattu Verkko-osuuskunta Kuuskaistan saneerausohjelmaan mukainen 892 403 euron velka kunnalle, jota on lyhennetty hyväksytyn ohjelman mukaisesti. Velka syntyi Kuortaneen kunnan maksettua vuonna 2017 Verkko-osuuskunta Kuuskaistan lainat Op-Pohjola pankille lainojen takaajana.

Kuntayhtymäosuudet

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.
Kuusiokuntien terveys Ky	459432	25 008		484 440
Eskoon sosiaalipalv. Ky	44 191			44 191
E-P:n sairaanhoitop. Ky	1 600 928			1 600 928
E-P:n liitto Ky	3 671			3 671
Seinäjoen koulutus Ky	514 339			514 339
Yhteensä	2 622 561			2 647 569

20-22.) Omistukset muissa yhteisöissä (1000 euroa)

	Kotipaikka	Kunnan omistus osuus	Konsernin omistus osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden tappiosta/ voitosta/
Tytäryhteisöt						
Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot	Kuortane	100,00%	100%	1008	4324	0
Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat	Kuortane	100,00%	100%	2865	207	0
Kuntayhtymät						
Kuusiokuntien terveyskuntayhtymä	Alavus	20,84%	20,84%	345	1898	0
E-P:n sairaanhoitopiirin ky	Seinäjoki	2,59%	2,59%	1476	7035	-11
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	2,18%	2,18%	130	616	0
Etelä-Pohjanmaan Liiton ky	Seinäjoki	2,17%	2,17%	36	16	1
Seinäjoen koulutusky	Seinäjoki	1,49%	1,49%	840	194	-16
Yhteis- ja omistusyhteisyydet						
Kiint Oy Kuort. Jäähalli	Kuortane	50,00%	50,00%	104	642	-27
Kuortaneen Areena Oy	Kuortane	50,00%	50,00%	-104	451	1

Kunnan tytäryhtiö, Kiinteistö Oy Kuortaneen Koulumaja sulautui 31.3.2022 Kiinteistö Oy Kuortaneen Vuokraloihin. Samassa yhteydessä yhtiön uudeksi nimeksi tuli Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot.

23.) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

	2022		2021	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		16 408		14 115
Lainasaamiset	549 065		569 065	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	549 065	16 408	569 065	14 115
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset		38 249		10 533
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		6 215		45 372
Yhteensä	0	44 464	0	55 905
Saamiset osakkuus ja omistusyht.				
Myyntisaamiset	0		0	
Lainasaamiset	637 873		637 873	
Muut saamiset	0		0	
Siirtosaamiset	0		0	
Yhteensä	637 873	0	637 873	0
Saamiset yhteensä	1 186 938	60 872	1 206 938	70 020

4.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25.) Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	14 047 664,38	14 047 664,38	14 047 664,38	14 047 664,38
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	14 047 664,38	14 047 664,38	14 047 664,38	14 047 664,38
Arvonkorotusrahasto 1.1	75 724,79	75 724,79		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	75 724,79	75 724,79		
Muut omat rahastot 1.1	123 047,88	124 674,28	691 304,51	691 304,51
Lisäykset				
Vähennykset	100 427,00	1 626,40		
Muut omat rahasto yht 31.12.	22 620,88	123 047,88	691 304,51	691 304,51
Ed. tilikausien yli-alijäämä 1.1.	7 205 113,28	3 372 915,11	5 679 574,85	3 590 755,08
Tilikauden muutokset	-484 533,84			-1 267 030,47
Ed. tilikausien ylijäämä yli-alijäämä 31.12.	6 720 579,44	3 372 915,11	5 679 574,85	2 323 724,61
Tilikauden yli-/alijäämä	1 797 930,48	3 832 198,17	1 744 283,72	3 355 850,24
Oma pääoma yhteensä	22 664 519,97	21 451 550,33	22 162 827,46	20 418 543,74

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt KiOy Kuortaneen Koulumaja ja KiOy Kuortaneen Vuokratalot ovat sulautuneet (absortiosulautuminen) niin, että Koulumajat sulautuivat Vuokrataloihin 31.3.2023. Samalla yhtiön nimi muuttui KiOy Kuortaneen Asunnoiksi. Tässä konsernitilinpäätöksessä ei ole yhdistelty Koulumajojen tuloslaskelmaa ajalta 1.1.-31.3. vaan ainoastaan yhtiön tulos on fuusiotilin kautta siirretty vastaanottaneen KiOy Asuntojen kirjanpitoon ja on sitä kautta mukana konsernitilinpäätöksessä. Taseen erät on lisätty Asuntojen alkusaldoihin kokonaisuudessaan.

EpShp ja Eskoo ovat palauttaneet kunnille taseisiinsa kertyneitä ylijäämiä

Lisäksi edellisen vuoden tilinpäätöstietojen antamisen jälkeen EpShp on tehnyt vähäisen muutoksen omaan tilinpäätökseensä, joten kunnan konsernitilinpäätöksen alkusaldot poikkesivat edellisen vuoden taseen loppusaldoista.

Seuraavassa taulukossa erittely asiasta.

	ED.TILIK. Voitto/Tap pio	TILIK. Voitto/Tap pio	Yhteensä	Seur.vuosi	Ero	
Kuortaneen kunta	2 323 725	3 355 850	5 679 575	5 679 575	0	
Kuusote	0	4 264	4 264	4 264	0	
E-P Liitto	43 370	-11 794	31 577	31 577	0	
EP SHP	100 775	368 696	469 470	26 238	443 232	muutettu kons.tp:n jälk tilik v/t +korj +op
ESKOO	7 547	49 223	56 769	0	56 769	opo:n muutos /ylijäämän palautus
Sjoen Koul.ky	422 908	-3 072	419 836	419 836	0	
Koulumaja	-31 332	9 559	-21 774	0	-21 774	Sulautunut KiOy Kuortaneen Asuntoi
Vuokratalot	37 535	421	37 957	37 957	0	
Yritystilat	-1 697	-11 095	-12 791	-12 791	0	
	2 902 831	3 762 053	6 664 884	6 186 656	478 228	
Eliminointikirjaukset	470 084	70 145	540 230	533 924	6 306	
Erotaa	3 372 915	3 832 198	7 205 113	6 720 579	484 534	

27.) Pitkäaikaiset velat ja niiden osat, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen	2022	2021
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	2 619 032	2 959 608
Yhteensä	2 619 032	2 959 608

28.) Joukkovelkakirjalainat

Taseen erä lyhytaikainen korollinen vieras pääoma sisältää 31.12.2022 kuntatodistusohjemaan perustuvaa lainaa 4.500.000 euroa.

29.) Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pakolliset varaukset yht	156 895	197 197		

30.) Velat tytäryhteisöille ja kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille

	2022		2021	
	Ptkäaikainen	Lyhytaikainen	Ptkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 629		2 668
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	1 629	0	2 668
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		275 969		35 964
Muut velat				
Siirtovelat		236 239		133 804
Yhteensä	0	512 208	0	169 768
Velat osakkuus ja omistusyht.				
Saadut ennakot				
Ostovelat		5 633		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		0		0
Vieras pääoma yhteensä	0	519 470	0	172 436

4.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Kunnalla ei ole velkaa, joiden vakuudeksi olisi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai pantattu osakkeita.

38.) Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	3 969 510	3 297 370	3 612 883	2 840 883
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	345 831	359 639	238 175	270 942

39. – 40.) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut	Kunta			
	Konserni		Kunta	
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset	2022	2021	2022	2021
Alkuperäinen pääoma			6 617 310	7 000 021
Jäljellä oleva pääoma			3 342 396	3 704 124
	Konserni		Kunta	
Takaukset muiden puolesta	2022	2021	2022	2021
Alkuperäinen pääoma	296 361	296 361	2 049 900	2 274 204
Jäljellä oleva pääoma	257 494	267 211	1 131 775	1 170 976

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	26 709 141	24 986 155
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	15 445	16 367

41.) Muut taseen ulkopuoliset erät	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 593 821		1 740 891	1 955 632
Koronvaihto- ja korkokattosopimukset				
Markkina-arvo 31.12.2021	128 532	-240 919		

5. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Kunnan henkilöstön määrä 31.12.2022						
	Vakinainen henkilöstö	Määrä-aikainen henkilöstö	Työllistetyt	31.12.2022 täyttämättä olevat toimet/virat	Henkilöstö yhteensä	Vakituisen henkilöstön muutos 31.12. 2021 tilanteesta
Yleishallinto	10	0	0	0	10	1
Sivistystoimi	94	42	0	0	136	11
Tekninen toimi	40	8	0	0	48	1
YHTEENSÄ	145	50	0	0	194	12

43) Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 415 318	7 964 593
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	22 332	11 193
Henkilöstökulut yhteensä	8 437 650	7 975 786

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Keskustan Kuortaneen kunnallisjärjestö	2 621	2 326
Kansallinen Kokoomus	1 973	1 228
Kuortaneen Kokoomuksen naiset	890	1 230
Kuortaneen Perussuomalaiset	1 184	968
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5 752	5 752

45) Tilintarkastuksen palkkiot	2022	2021
Tilintarkastus KPMG	6 197	7911
Muut palkkiot	2 375	2914
Palkkiot yhteensä	8 572	10 825

6. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

6.1 Kuortaneen Vesihuoltolaitos

Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase, tuloslaskelma ja rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitetiedot. Kirjanpidon eriyttämisellä pyritään jatkossa siihen, että tilinpäätöksessä ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella voidaan läpinäkyvästi arvioida, missä määrin vesihuollosta perittävät maksut kattavat palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä ja ovatko maksut kohtuullisia.

6.1.1 Tuloslaskelmat

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2022	2021
Liikevaihto	546 178	479 806
Vesimaksut (ulk)	524 502	450 537
Vesimaksut (sis)	15 985	18 990
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	5 692	10 279
Materiaalit ja palvelut	-191 305	-186 564
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-191 305	-186 564
Varastojen lisäys tai vähennys	0	0
Muut kulut		
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-87 762	-86 296
Palkat ja palkkiot	-69 161	-68 408
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-16 147	-15 178
Muut henkilösivukulut	-2 454	-2 711
Poistot ja arvonalentumiset	-46 638	-44 369
Suunnitelman mukaiset poistot	-46 638	-44 369
Arvonalentumiset		
Rahoitustuotot ja kulut		
Viivästyskorkotulot		
Liiketoiminnan muut kulut	0	0
Liikelylijäämä (-) / alijäämä (+)	220 473	162 577
Tilikauden ylijäämä	220 473	162 577
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Voitto %	40	33
Sijoitetun pääoman tuotto,%	12	9

VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA	2022	2021
Liikevaihto	314 383	319 778
Vesimaksut (ulk)	245 154	250 518
Vesimaksut (sis)	25 354	29 168
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	43 875	40 093
Materiaalit ja palvelut	-187 027	-156 165
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-187 027	-156 165
Varastojen lisäys tai vähennys		
Muut kulut	0	0
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-63 354	-82 651
Palkat ja palkkiot	-50 881	-70 142
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-10 281	-10 163
Muut henkilösivukulut	-2 192	-2 345
Poistot ja arvonalentumiset	-95 040	-93 787
Suunnitelman mukaiset poistot	-95 040	-93 787
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut		
Liikeylijäämä (-) / alijäämä (+)	-31 038	-12 825
Tilikauden ylijäämä	-31 038	-12 825
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 022	2 021
Voitto %	-10	-4
Sijoitetun pääoman tuotto,%	-2	-1

6.1.2 Rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS		
Toiminnan rahavirta	2 022	2 021
Liikelylijäämä	189 435	149 752
Poistot ja arvonalentumiset	141 678	138 156
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
	331 114	287 908
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-50 090	-185 045
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyv.vast.hyödykk. Luovutustulot	0	0
	-50 090	-185 045
Toiminnan ja investointien rahavirta	281 024	102 863
Rahoituksen rahavirta	-86 581	157 766
Lainakannan muutokset		
Pa.lainojen lisäys kunnalta		
Pa.lainojen vähennys kunnalle		
La.lainojen muutos kunnalta	-118 068	145 016
La.lainojen muutos muilta	41 922	4 681
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-7 935	8 069
Rahoituksen rahavirta	-2 500	
Rahavarojen muutos	194 443	260 629
Rahavarojen muutos (tase)	194 443	260 629
RAHOITUSOSAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirta	281 024	102 863
Investointien tulo-rahoitus%	761	256
Kassan riittävyys pv	974	708

6.1.3 Tase

TASE

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet	2 642 459	2 734 048
Maa- ja vesialueet	15 678	15 678
Rakennukset	0	1 283
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 626 781	2 717 087
Koneet ja kalusto	0	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 642 459	2 734 048
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset	401 192	418 984
Yhdystili	1 546 601	1 352 158
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 947 793	1 771 142
VASTAAVAA	4 590 252	4 505 190
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 802 566	1 802 566
Edellisten tilik voitto/tappio	1 650 591	1 500 839
Tilikauden yli-/alijäämä	189 435	149 752
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 642 592	3 453 157
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	510	480
Liittymismaksut (pal.kelp)	781 495	759 895
Lyhytaikainen vieras pääoma	140 678	258 746
Lomapalkkavelka	24 977	32 912
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	947 660	1 052 033
VASTATTAVAA	4 590 252	4 505 190
TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavararaisuusaste %	79	77
Suhteellinen velkaantuneisuus %	110	132
Kertynyt yli-/alijäämä (1000 €)	1 840	1 651

6.1.4. Toimintakertomus 2022

Toiminnan toteutuminen

Vesilaitos toimittaa määräysten mukaista talousvettä ja viemärlaitos vastaa jätevesiverkoston toiminnasta.

Vesihuoltolaitoksen päällikkönä toimii tekninen johtaja ja vastaavana hoitajana Ari Siukola.

Merkittävänä vesihuoltolaitoksen toimintavarmuutta lisäävänä tekona on ollut koko keskustataajaman alueelle se, kun Keskustien alla olevat vanhat valurautaiset vesijohtoputket uudistettiin monena peräkkäisinä vuosina niin, että työ on nyt saatu kokonaisuudessaan valmiiksi.

Kuluvana vuonna 2022 talousveden toimitus on ollut häiriötöntä ja vedenlaadussa ei ole ollut huomauttamista. Kunnan jakeluvesiverkoston Lappavesi Oy:n rakentama syöttövesijohtoputki Lappakankaalta on osoittautunut edelleen toimivaksi ja toimintavarmuutta lisäävänä ratkaisuna.

Uusia sopimuksia liittymisestä kunnan vesijohtoverkoston tehtiin 13 kpl ja viemäriverkoston 7 kpl. Vesimittareita vaihdettiin 9 kpl.

Haapamäentien paineenkorotusasemalle vaihdettiin kahdesta pumpusta toinen.

Varavesipumppu ostettiin joko Heikkilän tai Leppälän paineenkorotusasemalle mahdollisen vaurion vuoksi.

Vilmeikönrannan asuntoalue ja Vilmeikönrannan kesämökkialue yhdistettiin vesihuollon osalta toisiinsa rakentamalla alueita väliin yhdysvesijohto.

Jäteveden siirtopumppaamolinjalle Salmelle vaihdettiin uusi jätevesipumppu.

Vettä on ostettu Porrasojalta 230 488m³ ja Lahdenkankaalta 51 024m³, lisäksi TKA verkostosta 49 868m³.

Jätevettä pumpattiin Lapuan jätevesipuhdistamolle 128 845m³.

Tavoitteet vuodelle 2022

Vanhojen vesijohtojen saneeraamista

Mittari: Suunnitelma seuraavien vuosien saneeraamiskohteista.

Tavoitetaso: Suunnitelma valmis vuoden loppuun mennessä.

(Toteutuma:) Suunnitelmaa on laadittu ja talousarviokirjaan hankkeita esitetty toteutettavaksi suunnitelmavuosille.

Viemäriverkoston saneeraamista

Mittari: Jätevesipumppaamon saneeraus

Tavoitetaso: Majantien jätevesipumppaamon saneeraus talousarvion mukaisesti.

(Toteutuma:) Majantien jätevesipumppaamo saneeraus aloitettu ja loppuunsaatetaan vuonna 2023.

Valvontatutkimusohjelma

Vesihuoltolaitos on ottanut käyttöön Valviran edellyttämän valvontatutkimusohjelman kunnan terveydensuojeluviranomaisen suostumuksella ensimmäisen kerran 1.1.2013 alkaen ja se on ollut voimassa viisi vuotta aina 31.12.2017 saakka. Uusi Valvontatutkimusohjelma on laadittu talven 2018 aikana niin, että se on voimassa 1.5.2018 - 30.4.2023 välisen ajan.

Toimintavuonna 2022 talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä. Talousvesinäytteitä otettiin yhteensä 14 kappaletta ja raakavesinäytteiden ottamisesta huolehti Lappavesi Oy.

Jätevedestä otetaan näyte kerran kuukaudessa esikäsittelylaitokselta. Näyte otetaan Lapuan Jätevesi Oy:lle pumpattavasta lähtevästä jätevedestä. Lapuan Jätevesi Oy:n puhdistamon 7.7.2010 saatu ympäristölupa edellyttää korkeaa puhdistustehoa, näytteenotot tukevat tätä valvontaa.

Vedenlaatutietoja

VERKOSTOVESI		Keskiarvo	Maksimi	Minimi	EU-normi
Heterotrofit	pmy/ml	2	11	0	(100)
Koliformit	pmy/100ml	0	0	0	0
E. Coli	pmy/100ml	0	0	0	0
pH		7,6	7,8	7,4	7-9
Ammonium	mg/l	0,01	0,01	0,01	0,50
Väriluku	mg Pt/l	10	10	10	
Sähkönjohtok.	µS/cm	149	160	140	
Rauta	µg/l	54,3	84	23	200
Mangaani	µg/l	2,8	8,8	1,1	50
Alumiini	µg/l	51,9	91	31	200
Sameus	FTU	0,2	0,4	0,2	(1,0)
COD	mg/l	1,6	1,9	1,2	5,0

Arvio tulevasta kehityksestä

Laitoksen vesitoimittajalla Lappavesi Oy:llä on käytettävissään määrän ja laadun suhteen riittävät pohjavesivarat talousvesitarpeisiin. Vesihuoltolaitoksen tase on vahva, joka turvaa tulevat uudet investointihankkeet ja peruskorjaustarpeet.

Arvio riskeistä ja riskien hallinnasta

Vesihuoltolaitoksen suurimmat toiminnalliset riskit ovat laaja-alainen tai pitkäkestoinen sähkökatko, tärkeän vesijohdon vaikeasti korjattava rikkoutuminen ja veden tarpeen äkillinen merkittävä lisäys.

Syöttölinja Porrason vedenkäsittelylaitoksen on rakennettu 1970 –luvulta ja materiaalina himaniitti, mutta Lappavesi Oy on rakentanut uuden syöttövesijohtolinjan 2016. Suurin osa verkostosta on rakennettu 80-luvulla PVC- ja PE- muoviputkesta.

Tällä rakennetulla uudella vesijohtolinjalla veden toimittaja varautuu etenkin ikääntyvän jakeluverkoston ongelmatilanteisiin tavoitteenaan talousveden saannin turvaaminen kaikille asiakkaille silloinkin, kun tärkeitä teknisiä järjestelmiä menee epäkuuntoon, tai kun raakaveden saatavuus esimerkiksi usean perättäisen kuivan vuoden seurauksena huononee.

Nokian vesikriisin jälkeisten v.2008 tehtyjen tarkastusten jälkeen kaikille jätevesipumppaamoille, joille tulee talousvesi, on lisätty takaiskuventtiilit. Kaikki kytkennät on tarkastettu, eikä mahdollisuutta talousveden pilaantumiseen ole.

Riskien pienentämiseksi on 2000-luvulla veden toimittaja hankkinut varavoimakoneet päävedenottamolle. Kuortaneen varavesijohdon myötä toimintavarmuus saadaan nykykriteerein arvioituna hyvälle tasolle.

Toiminnan tärkein ympäristöriski on pohjaveden pinnan voimakas ja/tai pysyvä aleneminen pohjavesiäsiintymän ylikuormituksen, poikkeuksellisten sääolojen tai muun seurauksena. Tätä riskiä hallitaan pohjavesipintojen ja vedenoton jatkuvalla seurannalla ja vedenottoa hajauttamalla.

Investoinnit ja niiden rahoitus

Yksi merkittävin investointityö oli vanhan valurautaisen vesijohtolinjan uudistaminen välillä Laajantie-Rantatie. Tämä vesijohtotyö varmisti omalta osaltaan keskustaajamaan vedensaannin, kun ikääntynyttä vesijohtoa uudistettiin. Investoinnin arvo oli 71 200 euroa.

Toinen puhtaan veden investointikohde oli Ukkokankaan vedenottamon saneeraus. Parantamisen turvin laitoksen käyttökustannukset eivät nouse jatkossa hallitsemattomaksi ja koko laitoksen toimintavarmuus saatiin turvattua. Ilman saneerausta tiettyinä vuodenaikoina olisi mahdollisesti jouduttu alueen kiinteistöjen vedenkäyttöä rajoittamaan, eikä esimerkiksi alueen maitotilojen laajennushankkeita olisi voitu tehdä ja ottaa näin vedenjakelun piiriin. Investoinnin arvo oli 70.500 €.

Jätevesipuolella oli vuonna 2021 yksi merkittävä investointihanke. Mäyryn jätevesipumppaamolta lähtevä heikkokuntoinen vanha jätevesiviemäriolosuus esikäsitteilylaitokselle korvattiin kokonaan uudella. Investoinnin arvo oli noin 20.000 €. Investoinnit rahoitettiin kassasta.

Lisäksi vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksia ja rakentamisia on tehty tarpeen mukaan esim. katujen ja piha-alueiden peruskorjauksien yhteydessä.

Maksut

Vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ovat olleet 1.1.2014 alkaen seuraavat:

- vesi	1,23€	(alv 0 %)
- jätevesi	2,45€	(alv 0 %)

Liittymis- ja perusmaksut määräytyvät kulutuspuolelta vesimittarin koon perusteella. Maksuja peritään puhtaan veden ja jäteveden osalta

6.2 Ateriapalvelu

Kuortaneen kunnan tilapalvelu on harjoittanut kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa ateriapalvelun osalta. Tämän toiminnan tuotot ja kulut esitetään seuraavassa tuloslaskelmassa, joka sisältyy kunnan kirjanpitoon kustannuspaikoilla eriteltynä.

6.2.1 Tuloslaskelma

	2022	2021
Liikevaihto	552 827	584 044
Myyntituotot (ulk)	551 577	582 053
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	1 250	1 992
Materiaalit ja palvelut	-249 928	-234 065
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	-248 005	-228 108
Muut kulut	-1 923	-5 957
Palveluiden ostot		
Henkilöstökulut	-190 401	-194 408
Palkat ja palkkiot	-157 043	-161 230
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-27 542	-27 032
Muut henkilösivukulut	-5 816	-6 146
Poistot ja arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-524	-293
Tilikauden yli-/alijäämä	111 974	155 278

Toiminnan toteutuminen

Keskuskeittiön suoritekertymä vuonna 2022 oli 281 129 suoritetta, joka on 12193 suoritetta edellistä vuotta vähemmän (293 322). Ruokailijamäärät ovat vähentyneet vuoden 2022 suoritehuipun jälkeen lähinnä ikäihmisten ja myös kouluruokailun osalta. Suoritteisiin vaikutti alentavasti Kotirannan tehostetun palveluyksikön väliaikaisesti pois siirtyminen kunnassa.

Keskuskeittiö on Kuortaneen kunnan ainoa valmistuskeittiö ja se valmistaa lounaita koulujen toimiaikana yhteensä keskimäärin 980 annosta/ pv. Lounaan lisäksi tarjotaan aamupalaa, välipaloja, päivällisiä ja iltapalaa ikäihmisten, vammaisten ja myös osin varhaiskasvatuksen yksiköissä ja APIP-lapsille. Välipaloja tarjotaan myös lukion yläkoululeiriläisille.

Tavoitteet vuodelle 2022

Ruokahuollon ja siivoustoiminnan pitäminen talousarvion mukaisena

Mittari: Talousarvioesitys, biojätteen punnitustodistukset Etapilta

Tavoitetaso: Talousarvioesityksen mukaisesti

Toteutuma: Toteutuivat talousarvion mukaisesti.

7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Kuortaneella 27.3.2022

 Anne Haapa-aho, pj	 Riikka Varila, vpj
 Susanna Ylikantola, jäsen	 Juha-Matti Salimäki, jäsen
 Eeli Mäki-Mustapää, jäsen	 Tauno Lampinen, jäsen
 Alpo Santanen, jäsen	 Teemu Puolijoki, kunnanjohtaja

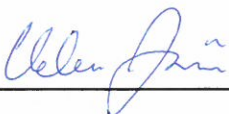
Kuortaneen kunta

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Tilikauden 1.1.2022 – 31.12.2022 tilinpäätöksen tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kuortaneella 23.5.2023

Kpmg

Helena Järvenpää

JHTT HTM

8. KÄYTETYT KIRJAPITOKIRJAT

Tositesarja	10 Pankkitositteet
	20 Ostolaskut/hallinto-osasto
	22 Ostolaskut/perusturva
	23 Ostolaskut/sivistysosasto
	25 Ostolaskut/ympäristöosasto
	27 Ostolaskut/vesihuoltolaitos
	30 Myyntilaskut/hallinto-osasto
	32 Myyntilaskut/perusturva
	33 Myyntilaskut/sivistysosasto
	35 Myyntilaskut/ympäristöosasto
	37 Myyntilaskut/vesihuoltolaitos
	40 Palkkatapahtumat
	50 Ostoreskontran maksut
	60 Myyntireskontran suoritukset
	72 Päivähoitomaksulaskutus
	90 Muistiotositteet

Pääkirja

Päiväkirja

Tapahtumaraportti